

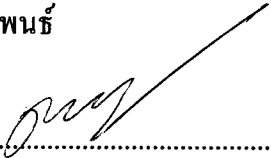
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

นิติรัตน์ ไชยอำนาจ

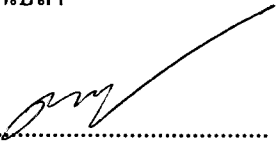
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ธันวาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

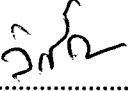
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ นิติรต์น์ ไชยอำนาจ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

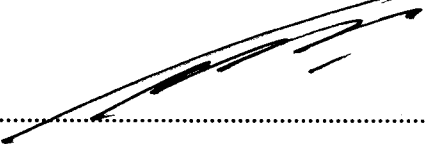
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โปธิสว่าง)

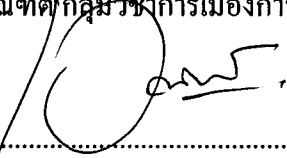
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โปธิสว่าง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ตันศิริกงกล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) พันตำรวจเอก ดร.ปกรณ์ มณีปกรณ์)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีชร)

วันที่ 19 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2560

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้เพราะความกรุณา เอื้อเฟื้อจากผู้มีพระคุณหลายฝ่ายด้วยกัน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ ที่สละเวลาให้คำแนะนำปรึกษาที่ดี ช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้งเสนอแนะ ได้ให้ความเมตตาในการปรับปรุงเนื้อหาสาระ ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยนี้

ขอบคุณคณะอาจารย์ที่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องของ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ให้ความรู้และดูแลตลอดระยะเวลาที่ทำโครงการวิจัยมาเป็นแนวทางในการศึกษา และท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มทำโครงการวิจัยจนโครงการวิจัยสำเร็จไปได้ด้วยดี

นิติรัตน์ ไชยอำนาจ

58910277: สาขาวิชา: การเมืองการปกครอง, ร.ม. (การเมืองการปกครอง)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน/ การพัฒนาท้องถิ่น/ เทศบาลเมือง/ ชลบุรี

นิติรัตน์ ไชยอำนาจ: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี (PUBLIC PARTICIPATION IN LOCAL DEVELOPMENT OF SAENSUK MUNICIPALITY, MUANG DISTRICT, CHONBURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ไพฑูรย์ โพธิสว่าง, ร.ค., 91 หน้า, ปี พ.ศ. 2560.

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนและเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษาและรายได้ กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในเทศบาลเมืองแสนสุข จำนวน 396 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จำแนกตามเพศ ใช้สถิติการทดสอบค่าที (t – Test) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จำแนกตาม อายุ อาชีพ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ ต่อเดือน ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ่

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.61$) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.10$) ด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.07$) และ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.98$) และเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชากรที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ยกเว้นประชากรที่มีเพศแตกต่าง ปัญหา อุปสรรค พบว่า ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วม และขาดการประสานงานระหว่างเทศบาลกับประชาชนที่ไม่ต่อเนื่องจริงจัง

58910277:MAJOR: POLITICS AND GOVERNMENT (POLITICS AND GOVERNMENT)

KEYWORDS: PUBLIC PARTICIPATION/ LOCAL DEVELOPMENT/ CHONBURI

NITIRAT CHAIAMNAT: PUBLIC PARTICIPATION IN LOCAL DEVELOPMENT OF SEANSUK MUNICIPALITY, MUANG DISTRICT, CHONBURI PROVINCE: ADVISOR: PAFTHOON BHOTHISAWANG.,PH.D. 91 P. 2017

A study of people's participation in local development of Saensuk Municipality, Mueang District, Chonburi The objectives of this study were to study the level of participation in local development of the people and to compare the differences in local people's participation in local development in the local development of Sa Kao Municipality by gender, age, occupation, marital status, Education and income Sample of research The 396 residents in the municipality were selected. Percentage, Mean and Standard Deviation (S.D.). Comparative Analysis of People's Participation Differences in Local Development of Saensuk Municipality. By sex, t-test statistic was used to compare the participation of people in local development in Sa Kao municipality classified by age, occupation, education status and educational level. income per month One-way ANOVA was used, and when statistically significant difference was observed, Scheff's method was used to analyze the difference.

The results are as follows.

Public Participation in Local Development of Sansuk Municipality Overall, the mean was (= 3.19), in descending order from the mean to the least significant, namely, participation in benefits (= 3.61). Participation in evaluation (= 3.10). (= 3.07) and decision-making (= 2.98). In comparison with the public participation in the local development of Saensuk Municipality According to the personal data of the respondents, it was found that the population with educational level, occupation and income per month. Different opinions on public participation in different local development. The statistical significance was 0.05. Based on the research hypothesis. Except for populace having different sexes, problems in local development Lack of promotion of participation and lack of coordination between the municipality and the discontinuities.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการการพัฒนา.....	17
แนวคิดทฤษฎี การมีส่วนร่วม.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
4 ผลการศึกษา.....	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
สรุปผล.....	66
อภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	86
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	91

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	เปรียบเทียบทฤษฎีการพัฒนา..... 21
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เทศบาลเมืองแสนสุข แบ่งเป็น 3 เขต 26 ชุมชน..... 34
3	จำนวน และคำร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 39
4	คะแนนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม..... 42
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี ด้านการตัดสินใจ..... 43
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี ด้านการดำเนินการ.... 44
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์..... 45
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วม ในการประเมินผล..... 46
9	คะแนนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วม ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลโดยภาพรวม..... 47
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ..... 48
11	เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัด ทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ..... 49
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ..... 50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพการสมรส.....	51
14 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างสถานะภาพ กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม.....	52
15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามการศึกษา.....	53
16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามการศึกษา.....	55
17 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการศึกษากับ การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม.....	56
18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ.....	58
19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ.....	60
20 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอาชีพ กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม.....	61
21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	63
23 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างรายได้ต่อเดือน กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม.....	64
24 ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ เทศบาลเมืองแสนสุข จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของ ผู้ตอบแบบสอบถาม ตามสมมุติฐานการวิจัย.....	65

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	32

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีรูปแบบการปกครองท้องถิ่นระยะเวลาพอสมควร การปกครองท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ยังไม่เข้มแข็งพอการปกครองท้องถิ่นรูปแบบกรุงเทพมหานครก็จะเป็นแนวทางหรือหลักการการปกครองที่ชัดเจน กว่า การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งรัฐบาลหลายรัฐบาลก็ได้พยายามที่จะพัฒนารูปแบบการปกครองท้องถิ่นให้เหมาะสมกับประเทศไทยอยู่หลายครั้ง โดยทดลองรูปแบบการปกครองเมืองพัทยาที่เป็นการปกครองแบบเทศบาลนครแต่ก็ไม่ได้ผลเท่าที่ควร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 78 กล่าวว่าไว้ว่า รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

การปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นกระบวนการที่จะให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองและพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยผู้ที่เป็นผู้นำท้องถิ่นก็มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในพื้นที่ เพื่อจะเข้ามาแก้ปัญหาในพื้นที่ของตนเอง ได้ตรงจุดและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

เทศบาลเมืองแสนสุข หรือ เมืองแสนสุข เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบล คือ ตำบลแสนสุขทั้งตำบล บางส่วนของตำบลเหมือง และบางส่วนของตำบลห้วยกะปิในเขตอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ห่างจากตัวเมืองชลบุรี ประมาณ 13 กิโลเมตร ปัจจุบันอยู่ภายใต้การบริหารงานของนายณรงค์ชัย คุณปลื้ม

เทศบาลเมืองแสนสุขได้รับการยกฐานะจากสุขาภิบาลแสนสุข ขึ้นเป็นเทศบาลตำบลแสนสุข เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2531 ต่อมาด้วยศักยภาพของท้องถิ่น และ ผู้บริหารท้องถิ่นในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบสร้างความเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว และในปี พ.ศ. 2536 เทศบาลก็ได้รับการยก ฐานะเป็นเมืองลักษณะพิเศษ (เมืองท่องเที่ยว) ทำให้เทศบาลได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยราชการต่าง ๆ มากมาย เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี องค์กรบริหารส่วนจังหวัด กรมการปกครอง ฯลฯ

ซึ่งเทศบาลได้นำมาใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (เทศบาลเมืองแสนสุข, 2531)

เทศบาลเมืองแสนสุขมีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมีการทบทวนปรับปรุงเป็นประจำทุกปี และมีการจัดประชาคมโดยให้ประชาชนเสนอแนวทางการพัฒนา ปัญหาและความต้องการของประชาชนในแต่ละชุมชนเพื่อให้คณะผู้บริหารนำไปพิจารณาเพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาท้องถิ่นของตน แต่ประชาชนในเขตเทศบาลยังให้ความสำคัญในจุดนี้น้อยมาก เป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลประกอบอาชีพค้าขาย ทำธุรกิจเกี่ยวกับการบริการหรือโรงแรมเป็นส่วน ใหญ่ และเข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่สนใจแต่ปัญหาปากท้อง ต่างคนต่างทำมาหา กิน ทำให้ไม่มีเวลาที่จะสนใจในกระบวนการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเท่าใดนัก การประชุม ประชาคมที่เทศบาลเมืองแสนสุข ได้จัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนมาแสดงความคิดเห็น เสนอประเด็น ปัญหา ในการพัฒนาที่จะทางเทศบาลได้ดำเนินการนั้นจะต้องมีการจัดการประชุมสองรอบ ไม่ว่าจะเป็น การประชุมประชาคมชุมชน ประชาคมเมือง ยกตัวอย่างจากรายงานการประชุมประชาคมชุมชน คอนบน วันที่ 22 พฤษภาคม 2560 ณ ศาลาการเปรียญวัดราษฎร์ศรัทธาท้ายคอน ผู้มาประชุมเพียง 27 คน เมื่อเทียบกับผู้ไม่มาถึง 114 คน ทำให้ต้องมีการจัดการประชุมในครั้งที่สอง ซึ่งแสดงให้เห็น ว่าประชาชนในเขตเทศบาลมีส่วนร่วมในเรื่องการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับที่น้อยมาก ชาวบ้านคิด ว่าเป็นเรื่องของนักรการเมือง นักรการเมืองท้องถิ่นเท่านั้น อีกทั้งการจัดการประชุมส่วนใหญ่ตรงกับ วัน เวลา ราชการไม่เอื้อต่อประชาชน

ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ว่ามีมากน้อยเพียงใด และศึกษาว่ามี ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลแสนสุข ผลของงานวิจัยในครั้งนี้ มีประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการมีส่วน ร่วมของประชาชน เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นเกิดการครอบคลุมสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ของประชาชนและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมือง แสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความต่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในการ พัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน
5. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน
6. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ขอบเขตการทำวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาวิเคราะห์ถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

1. ขอบเขตประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชากรในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และมีชื่อในทะเบียนบ้านของเทศบาลเมืองแสนสุข จำนวน 35,904 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

  - 2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
  - 2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
  - 2.3 ด้านการมีส่วนร่วมติดตามผลประเมินผล
  - 2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาเฉพาะประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองแสนสุขอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แบ่งการปกครองออกเป็น 3 เขต 26 ชุมชน
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2559 ถึง วันที่ 1 กันยายน 2560

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ให้ความร่วมมือและการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในด้านการคิดตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามและประเมินผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคิดและตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิดเพื่อกำหนดประเด็นหลักการพัฒนาท้องถิ่นของตน เพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการ หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นปัญหา ความต้องการเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ในการเสนอเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการติดตามและประเมินผล การดำเนินการ และการประเมินความคุ้มค่าของโครงการที่ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ หมายถึง กิจกรรมในแผนพัฒนางานโครงการซึ่งเมื่อแผนพัฒนาได้ดำเนินการแล้วคุณภาพชีวิตดีขึ้นรวมถึงการได้รับผลประโยชน์การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลโครงการ

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎรในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแสนสุข

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แยกประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการการพัฒนา
3. แนวคิดทฤษฎี การมีส่วนร่วม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การบริหารท้องถิ่น (Local administration) เป็นการที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองในรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local government) ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจปกครองตนเองโดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชนเรียกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้ดำเนินการบริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมายและการกำกับดูแลของรัฐ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2546, หน้า 6 - 10) กล่าวว่าลักษณะของการปกครองท้องถิ่นมีดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองของชุมชนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรัฐหรือประเทศชุมชน (Community) หมายถึงผู้คนที่อยู่ร่วมกันตั้งบ้านเรือนเป็นหลักแหล่งอยู่ในพื้นที่เดียวกันใช้ทรัพยากรร่วมกันโดยทั่วไปสมาชิกของชุมชนมักมีความเกี่ยวพันกันทางใดทางหนึ่งหรือหลาย ๆ ทาง เช่น มีเชื้อสายเผ่าพันธุ์เดียวกัน พูดภาษาเดียวกันมีวัฒนธรรมประเพณีเดียวกันสมาชิกของชุมชนท้องถิ่นแต่ละแห่งมักมีความรู้สึกผูกพันเป็นพวกพ้องเดียวกันและมีแบบการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกัน
2. ชุมชนท้องถิ่นจะต้องมีอัตตาณัติ (Autonomy) หรืออำนาจอิสระในการปกครองตนเอง เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถปกครองตนเองได้อย่างอิสระตามเจตนารมณ์ของประชาชนใน

ท้องถิ่นจำเป็นต้องมีอัตตาณัติหรืออำนาจอิสระในกิจการที่อยู่ในอำนาจของท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่นสมดังเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทันทั่วที่ที่สำคัญที่สุดคือสามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้องตรงตามความประสงค์ของประชาชนในท้องถิ่น

3. ชุมชนท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal rights) ในการปกครองตนเองสิทธิของชุมชนท้องถิ่นจะต้องได้รับการยอมรับอย่างถูกต้องตามกฎหมายพร้อมทั้งกำหนดฐานะสิทธิอำนาจตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกองค์กรจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล (Juristic person หรือ Legal person) การมีฐานะเป็นนิติบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นบุคคลตามกฎหมายมีความสามารถในการถือสิทธิมีความสามารถในการใช้สิทธิและมีสิทธิใช้อำนาจดำเนินกิจการของท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดเช่น อำนาจในการบัญญัติกฎหมายของท้องถิ่นในการกำหนดงบประมาณท้องถิ่น

4. ชุมชนท้องถิ่นต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครองตนเอง (Necessary organizations) เพื่อทำหน้าที่ใช้อำนาจที่รัฐบาลได้กระจายให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ได้แก่

4.1 หน้าที่ด้านนิติบัญญัติให้แก่สภาท้องถิ่นมีหน้าที่ในการออกกฎหมายการอนุมัติงบประมาณและควบคุมการบริหารท้องถิ่น

4.2 หน้าที่ด้านบริหารให้แก่ผู้บริหารคนเดียวหรือคณะผู้บริหารมีหน้าที่ในการกำหนดแผนงานและโครงการจัดทำงบประมาณและดำเนินกิจการท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

5. ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องส่วนร่วมในการปกครองตนเองของท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง

เอกวิทย์ มณีธร (2551, หน้า 123) ในหนังสือระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนของไทยได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น ไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการบริหารราชการที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลในท้องถิ่นไทย หน่วยการปกครองท้องถิ่น หรือหน่วยการบริหารท้องถิ่น รูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เป็นต้นว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น โดยรัฐบาลในส่วนกลางกระจายอำนาจบางส่วนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนการปกครองและการบริหารให้แก่หน่วยงานการบริหารท้องถิ่น ทำให้หน่วยงานบริหารท้องถิ่นมีการปกครองในลักษณะที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารอย่างเป็นอิสระพอสมควร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546, หน้า 26 – 27) กล่าวว่าแนวความคิดการบริหารท้องถิ่นจำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. แนวความคิดที่เน้นความสำคัญของรัฐผู้ปกครองรัฐและสาธารณชนโดยส่วนร่วมเชื่อว่าปัจเจกชนจะต้องเสียสละสิทธิส่วนบุคคลและเสรีภาพบางประการเพื่อความแข็งแกร่งของรัฐและเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนจึงจัดการปกครองโดยกำหนดให้รัฐและผู้นำรัฐมีอำนาจมากผู้ปกครองหรือรัฐบาลจะเป็นผู้ตัดสินใจแทนประชาชนเป็นผู้กำหนดกฎระเบียบและแนวทางของรัฐปัจเจกชนมีหน้าที่ที่จะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามในฐานะที่เป็นพลเมืองของรัฐ

2. แนวความคิดที่เน้นความสำคัญของปัจเจกชนเชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนต่างมีความคิด ความเชื่อและเหตุผลของตนเองจึงจัดระเบียบบ้านเมือง โดยกำหนดให้ปัจเจกชนมีอำนาจในตนเอง มีสิทธิเสรีภาพและมีความเสมอภาคกันกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันและแนวทางแห่งรัฐเกิดจากความคิดและการตัดสินใจร่วมกันของปัจเจกชนที่เป็นสมาชิกของรัฐนั้นการมีเสรีภาพและอิสรภาพทำให้มนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างกว้างขวางและ โดยอำนาจในตนเองของมนุษย์แต่ละคนมนุษย์สามารถมีความคิดแบบประชาธิปไตยเป็นแนวความคิดในกลุ่มนี้

ลักษณะของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

โดยทั่วไป การปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีลักษณะของการปกครองซึ่งมีกำหนดขอบเขตพื้นที่ไว้แน่ชัด มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีโครงสร้างสถาบันรองรับ มีอำนาจและหน้าที่กำหนดไว้ทั้งโดยกว้างหรือโดยบทบัญญัติเฉพาะ มีความเป็นอิสระทางการเงิน ดังนั้นจึงสามารถแจกแจงลักษณะสำคัญของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นได้ดังนี้ (เอกวิทย์ มณีธร, 2551, หน้า 125 - 127)

1. เป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างเป็นอิสระพอสมควร การปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์กรที่สามารถรับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเป็นอิสระตามกฎหมายคือ ต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคลตั้งขึ้นโดยกฎหมายแยกออกจากส่วนกลางสามารถก่อพันธะทางกฎหมาย เช่น ทำสัญญาหนี้ หรือทำนิติกรรมรูปแบบอื่นได้ ภาวะนิติบุคคลนี้หมายถึง การได้รับรองโดยกฎหมายของประเทศ กล่าวคือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นได้รับการจัดตั้งโดยมีกฎหมายของประเทศรับรอง ยกตัวอย่างเช่น กรุงเทพมหานครเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 เป็นต้น มีทรัพย์สินและมีเจ้าหน้าที่ของตนเอง มีคณะบริหารของตนเอง เพื่อดำเนินกิจการส่วนท้องถิ่นได้ภายในขอบเขตที่สมควร

2. ประชาชนมีส่วนในการปกครองตนเอง การดำเนินกิจกรรมของการปกครองท้องถิ่นนี้เป็นกระบวนการที่มีใช้กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยสิ้นเชิง แต่เป็นกระบวนการการเมืองซึ่งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยทางตรงหรือทางอ้อม กล่าวคือประชาชนเข้าร่วมเลือกตัวแทนทำหน้าที่บริหารกิจกรรมของท้องถิ่น หรือเข้าร่วมกำหนดนโยบายหรือควบคุมตรวจสอบการ

ดำเนินการของตัวแทนของตน ในการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่นนี้ ประชาชนอาจดำเนินการเองทั้งหมด (โดยผ่านตัวแทน) หรือ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามามีส่วนร่วม อย่างไรก็ตาม หากเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมบทบาทของประชาชนก็ลดน้อยลง และการปกครองท้องถิ่นก็ขาดความเป็นอิสระมากขึ้น ในการเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบายหรือกำหนดการตัดสินใจและดำเนินการของหน่วยการปกครองท้องถิ่นทั้งโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม ลักษณะทางการเมืองที่แทรกอยู่ในการปกครองท้องถิ่นมีอยู่หลายประการ ที่สำคัญที่สุดคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ร่วมเสนอตนเป็นตัวแทนรับผิดชอบการบริหารหรือกำหนดนโยบายของท้องถิ่น ร่วมเลือกตัวแทน ร่วมทั้งในการตรวจสอบควบคุมการดำเนินการของตัวแทน เป็นต้น

3. มีอำนาจอิสระบางประการในการบริหารกิจกรรม ภายในวงรอบกิจกรรมและในขอบเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบนั้น หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องได้รับมอบอำนาจดำเนินการอย่างเป็นอิสระได้พอสมควร โดยไม่จำเป็นต้องรับฟังคำสั่งจากรัฐบาลกลางแต่อย่างใด อำนาจอิสระนี้หมายถึง อำนาจในการกำหนดนโยบายในการตัดสินใจดำเนินการภายในขอบเขตข้อบังคับของกฎหมาย และในการบริหารงานบุคคล หมายความว่า หน่วยการปกครองท้องถิ่นมิได้ทำหน้าที่แต่เพียงให้ข้อเสนอแนะอย่างเดียว เพราะถ้าเป็นเช่นนั้นก็แสดงว่าไม่มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่น แต่หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องสามารถกำหนดนโยบายและตัดสินใจดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของตนเองได้ นอกจากนี้ยังต้องมีพนักงานซึ่งตนเองสามารถจัดการบริหารโดยไม่ต้องฟังคำสั่งจากรัฐบาลกลางทุกเรื่อง พนักงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงมิใช่ข้าราชการที่สังกัดการบริหารงานส่วนกลาง

4. มีอำนาจในการจัดหาและใช้จ่ายอย่างอิสระ เมื่อเป็นอิสระในการดำเนินงานแล้วหน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีอิสระในการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงานมีแหล่งรายได้ของตนเอง เช่น ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล สามารถจัดเก็บภาษี ประเภทเงินได้ รวมทั้งหารายได้อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากจัดหารายได้เองแล้ว ยังต้องมีงบประมาณของตนเอง สามารถกำหนดรายจ่ายและตัดสินใจใช้จ่ายเงินภายในขอบเขตทรัพยากรที่มีอยู่ได้ คือ มีสิทธิที่จะใช้จ่ายรายได้ที่ตนมีอย่างเสรีภายในขอบเขตอำนาจของตน ลักษณะทั้ง 4 ประการนี้ เป็นลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น แต่ขอบเขตระดับของลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว มีมากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศแต่ละท้องถิ่น ขึ้นอยู่กับว่ารัฐบาลกลางกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ท้องถิ่นเพียงใดเป็นสำคัญ ถ้ารัฐบาลกลางกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ท้องถิ่นเพียงใดเป็นสำคัญ ถ้ารัฐบาลกลางยอมให้ท้องถิ่นมีอิสระมาก และยินยอมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการในท้องถิ่นมากเท่าใดก็จะสะท้อนลักษณะประชาธิปไตยในท้องถิ่นมากเท่านั้น

5. หลักการประชาธิปไตยกับการเมืองการปกครองท้องถิ่น โดยนิยามแล้ว ประชาธิปไตย คือ การปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน หลักการทั้ง 3 ประการนี้ปรากฏในการปกครองท้องถิ่นด้วย

5.1 การปกครองประชาชน การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสทางการเมืองให้ประชาชนลงคะแนนเสียงเพื่อเลือกตั้งตัวแทนของตนทำหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปรียบเสมือนกับประชาชนมีอำนาจอธิปไตยระดับท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดตัวแทนของตน (เช่น สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล หรือเจ้าหน้าที่บริหารระดับสูงขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้ทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมแทนตน จึงนับว่าเป็นการปกครองของประชาชน)

5.2 การปกครองโดยประชาชน การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมกระบวนการทางการเมือง โดยสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและกำหนดแนวดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการ โดยบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งจากส่วนกลางหรือโดยหน่วยงานอื่น จึงเป็นการปกครองโดยประชาชน

5.3 การปกครองเพื่อประชาชน วัตถุประสงค์สำคัญของการปกครองท้องถิ่นคือ การให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การที่ประชาชนเลือกตัวแทนดำเนินกิจกรรมหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนได้สดับรับฟัง ติดตามผล และวิพากษ์วิจารณ์ผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนร่วม ในแง่นี้จึงเป็นการปกครองเพื่อประชาชน

อาจกล่าวสรุปได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีลักษณะเป็นชุมชน มีขอบเขตพื้นที่ การปกครองที่แน่นอน มีสภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้น โดยกฎหมาย มีอิสระในการดำเนินการคลัง มีรายได้และจัดภาษีเป็นของตนเอง รวมถึงการกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐ มีการแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ติดตามตรวจสอบการทำงานของท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้คือ

มาตรา 282 ภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

มาตรา 283 ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ย่อมมีสิทธิได้รับจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติแต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมทั้งนี้ จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้

มาตรา 284 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองการบริหารงานบุคคลการเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะการกำหนดอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติโดยคำนึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ

เพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังนี้

1. การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

2. การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

3. การจัดคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่ตาม 1 และ 2 ประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยมีจำนวนเท่ากัน

ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรภาษีและอากรตาม 1 และ 2 ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดแล้ว คณะกรรมการตาม 3 จำต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณา ทบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรภาษีและอากรที่ได้กระทำไปแล้วทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ

การดำเนินการตามวรรคสี่เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้วให้มีผลใช้บังคับได้

มาตรา 285 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชนให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับสมาชิกสภาท้องถิ่นคณะ

ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจหรือของราชการส่วนท้องถิ่นมิได้คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่นหรือในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ

มาตรา 289 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐแต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และมาตรา 81 ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

มาตรา 290 เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติกฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การจัดการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

2. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

3. การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

แนวคิดของการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

เทศบาลเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ใช้ในประเทศไทยปัจจุบันเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย เทศบาลหมายถึง หน่วยการบริหารท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 รวมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เทศบาลเป็นทบวงการเมืองมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายมีฐานะเป็นนิติบุคคลองค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาลนายกเทศมนตรีซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนเทศบาลแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์ (2546, หน้า 123 - 125) กล่าวว่าแนวคิดของการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

1. แนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับหน่วยการบริหารท้องถิ่น มี 5 ประการ

1.1 หน่วยการบริหารท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศบาลควรประกอบด้วยลักษณะสำคัญคือ มีรูปแบบและโครงสร้าง รวมทั้งเนื้อหาสาระและแก่นแท้ ภายในหน่วยงานที่สอดคล้องกับที่ลักษณะที่ประชาชนในท้องถิ่นเป็นเจ้าของหน่วยงานหรือหน่วยงานเป็นของประชาชนในท้องถิ่นเอง (Of local people) เป็นหน่วยงานที่บริหาร โดยประชาชนในท้องถิ่นเอง (By local people) เป็นหน่วยงานที่บริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นเอง (For local people) รวมตลอดไปถึงการมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีหน่วยงานที่แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติที่ต่างมาจากการเลือกตั้งของประชาชน (Popular vote)

1.2 มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่บริหารงานของตนเองได้อย่างเป็นอิสระ (Autonomy) ภายในเขตพื้นที่ของท้องถิ่นอย่างแท้จริงชัดเจนและเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

1.3 มีการบริหารงานบุคคลของตนเองหมายถึงการมีอำนาจหน้าที่ด้านการบริหารงานบุคคลหรือการจัดทรัพยากรมนุษย์ภายในหน่วยงาน

1.4 มีงบประมาณหรือมีรายได้ของตนเอง

1.5 มีประสิทธิภาพในการบริหารงานหมายถึงหน่วยการบริหารท้องถิ่นให้บริการสาธารณะต่อประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพคล่องตัวรวดเร็วใกล้ชิดและทั่วถึง

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการจัดตั้งเทศบาลและหน้าที่ของเทศบาลดังนี้

มาตรา 7 เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เทศบาลเป็นทบวงการเมืองมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

มาตรา 8 เมื่อมีการจัดตั้งเทศบาลตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่จัดตั้งเป็นเทศบาลในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรีให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่จัดตั้งเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ปลัดเทศบาลและให้ปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี

มาตรา 9 เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา 10 เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไปทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้และซึ่งประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุและเขตเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา 11 เทศบาลนครได้แก่ท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไปทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันควรต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกบานะเป็นเทศบาลนครประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา 12 ภายใต้การบังคับมาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 การเปลี่ยนชื่อเทศบาลหรือการเปลี่ยนแปลงเขตให้กระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย

ในกรณีที่เป็นการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันในท้องถิ่นที่ได้เปลี่ยนแปลงเขตเป็นเทศบาลตามความในวรรคหนึ่งสิ้นสุดอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตที่ได้เปลี่ยนแปลงนั้นเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลใช้บังคับเป็นต้นไป

มาตรา 13 ภายใต้บังคับมาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 และมาตรา 12 ท้องถิ่นซึ่งได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้วอาจถูกเปลี่ยนแปลงฐานะหรือยุบเลิกได้โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย

ท้องถิ่นที่ได้เปลี่ยนแปลงฐานะตามความในวรรคหนึ่งให้พ้นจากสภาพแห่งเทศบาลเดิมนับแต่วันที่ได้ออกเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นต้นไปบรรดาทรัพย์สินหนี้สิทธิเรียกร้องของเทศบาลเดิมให้ออนไปเป็นของเทศบาลใหม่ในขณะเดียวกันนั้นบรรดาเทศบัญญัติที่ได้ใช้บังคับอยู่ก่อนแล้วคงให้ใช้บังคับต่อไป

ในการยุบเทศบาลให้ระบุถึงวิธีการจัดทรัพย์สินไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นด้วย

มาตรา 14 องค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี

มาตรา 50 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

8. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

9. หน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

การปฏิบัติหน้าที่งานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน โดยให้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยกรนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 51 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
3. ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม
4. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
5. บำรุงส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
9. เทศพาณิชย์

มาตรา 53 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50
2. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
3. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
5. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
6. ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. ให้มีการดำเนินกิจการ โรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

มาตรา 54 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลเมืองอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. ให้มีตลาด ทำเทียบเรือและท่าข้าม
2. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
3. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
4. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
5. ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
6. ให้มีการสาธารณสุข
7. จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
8. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
9. ให้มีและบำรุงบำรุงสถานที่สำหรับการศึกษาและพลศึกษา
10. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
11. ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
12. เทศพาณิชย์

มาตรา 56 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล

ดังต่อไปนี้

1. กิจการที่ระบุไว้ในมาตรา 53
2. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
3. กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
4. การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงแรมสห และสถาน

บริการ

5. จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
6. จัดให้มีและควบคุมตลาดทำเทียบเรือท่าข้ามและที่จอดรถ
7. การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
8. การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว

มาตรา 57 เทศบาลนครอาจจัดทำกิจการอื่น ๆ ตามมาตรา 54 ได้

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ทำเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณสุข โภชนา และการก่อสร้างอื่น ๆ

5. การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรีคนชรา และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมการกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตยความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพและสาธารณสถานอื่น ๆ
24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. รักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

แนวทางในการพัฒนา จำเป็นต้องมีการแสวงหาวิธีการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายและบทบาทของนักพัฒนาที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดและอุดมการณ์ในการพัฒนาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนมากกว่าการพัฒนางาน ปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้บริการเป็นผู้กระตุ้นปลุกประชาชนให้ตื่น และสร้างจิตสำนึก รับผิดชอบต่อส่วนรวม อุทิศตน สัมผัสใกล้ชิดกับปัญหาของประชาชน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งหมายถึงประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) ในการตัดสินใจในโครงการพัฒนาและร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหาของชุมชน อันจะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการเพื่อให้บรรลุ “การพึ่งตนเอง” ของชุมชน อันเป็นเป้าประสงค์ของการพัฒนาอย่างแท้จริง การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมมีมิติของการพัฒนาที่มีส่วนร่วมของประชาชน และภาคต่าง ๆ ของสังคม ขั้นตอนสำคัญที่สุดในการพัฒนาก็คือ การเตรียมด้านสังคม ที่เริ่มด้วยแนวคิดในการเตรียมความพร้อมของผู้เกี่ยวข้องในทุก ๆ ภาคเพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจและเต็มใจร่วมมือ ร่วมใจทำงานในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาซึ่งการเตรียมการด้านสังคม เพื่อการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมจะเกี่ยวข้องทั้งระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ซึ่งแต่ละฝ่ายมีบทบาท หน้าที่ที่พึงปฏิบัติในที่นี้ขอกล่าวถึงทฤษฎีการพัฒนาที่สำคัญ 3 ทฤษฎี ได้แก่

1. ทฤษฎีภาวะทันสมัย (Modernization theory)

ทฤษฎีนี้อาศัยทฤษฎีเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิก (Neo-classic theory) และทฤษฎีสังคมศาสตร์ของอเมริกันมาประยุกต์เป็นกรอบการวิเคราะห์ปัญหา ซึ่งจุดเน้นของแนวคิดทฤษฎีนี้คือ การที่จะพัฒนาประเทศให้ทันสมัยนั้นต้องมีการดำเนินไปในทุกด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมือง ความรู้สึกนึกคิด และความรู้ของคนในสังคมจะขาดด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้ เพราะแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันตลอดจนส่งผลซึ่งกันและกัน

จุดเน้นของทฤษฎีภาวะทันสมัย สรุปได้ดังนี้

1. เน้นการสร้างเศรษฐกิจเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยอาศัยอุตสาหกรรมเป็นตัวนำในการพัฒนาเพื่อจัดทำโครงการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) อันได้แก่ การคมนาคม การพลังงาน การชลประทาน เป็นต้น

2. เน้นบทบาทของรัฐในการวางแผนจากส่วนกลาง (Top – down planning) ทั้งนี้เพื่อให้มีการตัดสินใจจากผู้มีอำนาจ หรือผู้บริหารอย่างรวดเร็ว และการพัฒนาเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลหรือนำประเทศ

3. เน้นพัฒนาสังคมเมือง (Urbanization) โดยสร้างสังคมเมืองให้ทันสมัย โดยสร้างสังคมเมืองให้ทันสมัย อาทิ เน้น โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม โดยคาดหวังว่า ถ้าพัฒนาสังคมเมืองให้เจริญก้าวหน้าแล้ว ผลของการพัฒนาจะแพร่กระจาย (Trickle down) ไปสู่สังคมชนบทอย่างทั่วถึงกัน

4. เน้นการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้เพราะทฤษฎีนี้เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรม จึงต้องใช้เครื่องจักรกลที่ทันสมัยมาช่วยในการผลิตผลที่ตามมาคือ การเป็นหนี้สินประเทศที่พัฒนาแล้ว เพราะประเทศที่ด้อยพัฒนามักไม่สามารถวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีขึ้นมาใช้ได้เอง นอกจากนี้ยังทำให้เกิดปัญหาการว่างงานในสังคมตามมาอีกด้วย

5. เน้นการใช้ทุนเข้มข้นจากภายนอกประเทศ คือ ประเทศที่เน้นพัฒนา อุตสาหกรรมถ้าเป็นประเทศที่ร่ำรวยก็จะไม่เกิดผลกระทบมากนัก แต่สำหรับประเทศด้อยพัฒนา หรือประเทศกำลังพัฒนาซึ่งยากจน เมื่อเน้นพัฒนาอุตสาหกรรมและเร่งการเติบโตทางเศรษฐกิจจึงต้องก่อหนี้สาธารณะหรือกู้ยืมเงินทุนจากต่างประเทศ

6. ยอมรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศทั้งในรูปการให้เปล่า การลงทุน การมีเงื่อนไขผูกพัน การช่วยเหลือทางวิชาการ ซึ่งบางครั้งทำให้ประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลายต้องพึ่งพา หรือกลายเป็นอาณานิคมทางเศรษฐกิจกับประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยไม่เจตนา

7. การวัดผลการพัฒนาตามทฤษฎีภาวะทันสมัยนี้จะยึดรายได้ประชาชาติ และรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรเป็นหลัก

2. ทฤษฎีพึ่งพา (Dependency theory)

ทฤษฎีนี้เกิดจากปัญหาความด้อยพัฒนาในกลุ่มประเทศละตินอเมริกา โดยเป็นการศึกษาถึงปัญหาการเหง้าของความด้อยพัฒนาในประเทศโลกที่สาม โดยมีขอบข่ายที่ครอบคลุมถึงการพัฒนาแบบพึ่งพา (Self-dependency) ชาตินิยม (Nationalism) โครงสร้างนิยม (Structuralism) และพัฒนานิยม (Developmentalism) แนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่ต่อต้านลัทธิจักรวรรดินิยม (Imperialism) ซึ่งนักพัฒนาของประเทศด้อยพัฒนาและประเทศที่มีความเจริญแล้วต่างก็พยายามหาความหลุดพ้นจากสภาพความด้อยพัฒนา โดยการปรับปรุง โครงสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การเมืองระหว่างประเทศที่พัฒนาและประเทศที่ด้อยพัฒนา การปรับปรุง ความสัมพันธ์ทางการผลิตเพื่อเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงทางคุณภาพของเศรษฐกิจและสังคมใหม่ Frank, Cardoso, Doossantos ได้เสนอแนวคิดทฤษฎีพึ่งพาเอาไว้ดังนี้ คือ

1. ถ้าพัฒนาตามทฤษฎีภาวะทันสมัย ประเทศตะวันตกที่เจริญจะเป็นศูนย์กลางทุกอย่าง ในขณะที่ประเทศด้อยพัฒนาจะเป็นบริวาร หรือต้องพึ่งพาภายนอกอยู่ตลอดเวลา
  2. ควรมีการปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และสังคมเสียใหม่ เพื่อที่จะนำไปสู่การกระจายผลของการพัฒนาอย่างเป็นธรรม
  3. กระบวนการที่สามารถกระทำได้คือ การลดการพึ่งพาจากภายนอก และการที่ประเทศพยายามเพิ่มขีดความสามารถในการพึ่งตนเองให้มากขึ้น
- ทฤษฎีพึ่งพานี้ นักวิชาการมิได้เสนอแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน
3. ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน (Basic needs theory)
- เกิดจากแนวคิดของนักวิชาการกลุ่ม องค์การกรรมกรระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) และนักเศรษฐศาสตร์ เช่น ดัดเลย์ ซีเยร์ (Duley Seer) พอล สทริทเทิน (Paul Streeten) กุนนาร์ ไมด์คัล (Gunnar Myrdal) ซึ่งเรียกร้องให้มีการดำเนินการวิเคราะห์เพื่อกำหนดเงื่อนไขทางสังคมและการจัดเตรียมสถาบันต่าง ๆ ก่อนการพัฒนา ตามทฤษฎีนี้แนวทางการพัฒนามาจากกรอบความคิดในการวางแผนจากส่วนกลาง ไปสู่การวางแผนจากระดับล่าง (Bottom – up planning) ตามความต้องการความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประเทศจุดเน้นสำคัญของทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน คือ
1. เน้นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการที่จำเป็นพื้นฐานของประชาชน
  2. เน้นการกระจายอำนาจ (Decentralization) และความเจริญไปยังพื้นที่เป้าหมายอย่างทั่วถึง
  3. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคเกษตรกรรม และพื้นที่ชนบทมาก
  4. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate technology)
  5. เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Quality of life) ของประเทศ
  6. เน้นการพัฒนาทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กันแบบบูรณาการ (Integration) ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  7. สนับสนุนการใช้แรงงาน และทุนภายในประเทศ (Labour & Capital)
  8. เน้นการมีส่วนร่วม (Participation) ของประชาชนในชุมชน
- จุดมุ่งหมายของการพัฒนาตามทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน
- ทฤษฎีนี้ กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ว่า เป็นการใช้ความพยายามเพื่อดำเนินการพัฒนาไปสู่การตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งความจำเป็นขั้นพื้นฐานเหล่านี้กำหนดขึ้น โดยคำนึงถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาว่าสถานภาพปัจจุบันของประชากรมีเป้าหมายเป็นอย่างไร กับคำนึงถึงเกณฑ์ความเป็นไปได้ในทางวิชาการและสถานะการ

สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ระดับความจำเป็นพื้นฐานของตนเอง ความจำเป็นขั้นพื้นฐานในที่นี้จะรวมถึงความจำเป็นทั้งในทางวัตถุและความจำเป็นในทางจิตใจด้วย กระบวนการในการพัฒนาตามทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐานในทางทฤษฎีมีข้อพิจารณาที่สำคัญที่ควรศึกษาและทำความเข้าใจอยู่สองด้าน คือ ด้านกระบวนการวางแผน และด้านการกำหนด เนื้อหาสำคัญที่ควรมุ่งเน้น

1. กระบวนการในการวางแผนพัฒนา สำหรับกระบวนการในการวางแผนพัฒนาตามทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐานนี้เน้นสาระสำคัญ คือ นักวางแผนต้องคำนึงถึงความสำคัญในการคัดเลือกโครงการที่จะตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานที่กำหนดขึ้นและโครงการที่ตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานถือว่ามีระดับเร่งด่วนสูงสุดที่จะต้องเน้นบริการแก่กลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจนแน่นอน นอกจากนั้นการกระจายอำนาจในการวางแผนถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างความจำเป็นขั้นพื้นฐาน เพราะเป็นหมายสูงสุดที่ต้องการในระยะยาวคือการทำงานที่ประชาชนในชุมชนต่าง ๆ สามารถพึ่งตนเองได้ตลอดไป

2. เนื้อหาสำคัญที่ควรมุ่งเน้นในการวางแผนของทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐานคือการเปลี่ยนแปลงวิธีการกระจายรายได้ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง ทางการผลิตและการค้าตลอดจนการกระจายอำนาจให้แก่แต่ละชุมชนแต่ละพื้นที่ได้เสนอปัญหาและ ความต้องการขึ้นมา แล้วคัดเลือกโครงการที่สามารถตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานมากที่สุด นั่นคือต้องมีการปรับโครงสร้างการบริหารของรัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น และเข้าถึงบริการด้านต่าง ๆ ของรัฐโดยอาศัยระบบการบริหารที่ดี ให้มีความสำคัญกับภาคชนบทและสาขาเกษตรกรรมมากขึ้น เพราะประชาชนส่วนใหญ่ในชนบทยังมีฐานะยากจน ตลอดจนมีคุณภาพชีวิตที่ต่ำ จึงควรมีการพัฒนากระบวนการผลิตและปัจจัยการผลิตในชนบทให้ดีขึ้น เพราะแนวคิดในเรื่องการพัฒนานั้นมีความเชื่อว่าถ้าสามารถสร้างประชาชนในชนบทให้มีคุณภาพ และเป็นฐานในการผลิตได้แล้ว ก็จะ สามารถพัฒนาได้ง่าย นอกจากนั้นยังเน้นการพัฒนาเทคโนโลยี ที่เหมาะสม (Appropriate technology) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ประหยัด ง่ายต่อการใช้เหมาะสมกับ เงื่อนไขทางสังคมวัฒนธรรม และสภาพภูมิอากาศ เพื่อให้ประเทศมีฐานเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่ สามารถผลิตขึ้นเองได้และที่สำคัญต้องมีการพัฒนาแบบผสมผสานทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เกิดคุณภาพ ทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการบริการ

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบทฤษฎีการพัฒนา

ทฤษฎีภาวะทันสมัย	ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน
1. เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	1. เน้นการตอบสนองความจำเป็นพื้นฐาน
2. เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรม	2. เน้นพัฒนาภาคเกษตรกรรม
3. เน้นพัฒนาเขตเมือง	3. เน้นพัฒนาพื้นที่ชนบท
4. เน้นรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร	4. เน้นการจัดสวัสดิการแก่ประชาชน
5. เน้นการวางแผนแบบรวมศูนย์	5. เน้นการกระจายอำนาจ
6. เน้นเทคโนโลยีที่ทันสมัย	6. เน้นเทคโนโลยีที่เหมาะสม
7. เน้นการใช้ทุนเข้มข้นจากต่างชาติ	7. เน้นการใช้แรงงานในประเทศ
8. ใช้กลไกตลาดยึดหลักทุนนิยม	8. ใช้กลไกการเมืองกำหนด จปฐ.
9. เน้นการพัฒนาเป็นสาขา ๆ	9. เน้นการพัฒนาแบบผสมผสาน

จากแนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทั้ง 3 ทฤษฎีที่ได้กล่าวไปแล้วนั้นจะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายและกระบวนการการพัฒนาของทฤษฎีภาวะทันสมัยและทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐานนั้น มีความชัดเจนมากกว่าทฤษฎีพึ่งพา โดยทฤษฎีภาวะทันสมัยจะเน้นในเรื่องของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจความเจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมและพยายามเพิ่มรายได้ต่อหัวของประชากรให้มาก ๆ แต่ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐานเน้นการพัฒนาทุก ๆ ด้านจะต้องผสมผสานกันอย่างมีคุณภาพ กล่าวโดยสรุปทฤษฎีทั้ง 3 ต่างก็มีอิทธิพลต่อแนวคิดของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนามากโดยเฉพาะระยะแรก ๆ การพัฒนาประเทศต่าง ๆ จะยึดการพัฒนาตามแนวทฤษฎีภาวะทันสมัยแต่ในระยะหลัง ๆ ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมาหลายประเทศมีแนวโน้มหันมาใช้ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาประเทศ แต่บางประเทศก็ใช้ทั้งสองทฤษฎีควบคู่กันไปเพียงแต่จะเน้นให้ความสำคัญทฤษฎีใดมากน้อยกว่ากันเท่านั้น

การพัฒนา ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 คือ การพัฒนาจะต้องมีลักษณะของการได้ประโยชน์ร่วมกัน สร้างความรู้ สัมผัส และการร่วมแรงร่วมใจซึ่งเป็นประโยชน์กับประชาชนมุ่งไปสู่วิถีพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainability) การพัฒนานั้นต้องทำให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์ร่วมกัน จึงจะถือได้ว่าเป็นความสำเร็จ และก่อให้เกิดความร่วมมือ

การพัฒนา ความหมายทางด้านการวางแผน คือ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการของมนุษย์ไว้ล่วงหน้า ในลักษณะของแผนงานหรือ โครงการ แล้วบริหารจัดการให้ เป็นไปตามแผนและโครงการ จนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และหมายที่ตั้งไว้

ความหมายของการวางแผน

นที ดิษฐบรรจง (2546) ได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการเตรียมการวินิจฉัยและตัดสินใจที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยวิธีการที่ดีที่สุด

ประชุม รอดประเสริฐ (2539, หน้า 39) กล่าวว่า การวางแผนเป็นกระบวนการที่บุคคล หรือหน่วยงาน ได้กำหนดขึ้นไว้ล่วงหน้าเพื่อการปฏิบัติงานในอนาคตจะประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

แนวคิดทฤษฎี การมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะให้การ พัฒนาท้องถิ่นบรรลุวัตถุประสงค์ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนของชุมชนได้ อย่างแท้จริง เพราะประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในทุกขั้นตอนของกระบวนการ ด้วยการแสดง ความคิด เสนอประเด็นเป็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขและร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งการมีส่วนร่วม ของประชาชนมีหลายรูปแบบและหลายลักษณะแตกต่างกันออกไปตามความต้องการของ ตนเอง แต่มีจุดมุ่งหมายหลักเดียวกัน คือ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพัฒนาท้องถิ่นให้มีความ เจริญก้าวหน้า

ความหมายของการมีส่วนร่วม

เศรษฐ ไชย หทัยวรรณ (2551, หน้า 7 อ้างถึงใน ชาลิสานาเมืองรักษ์, 2556) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในปัจจุบันคือ กระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียได้มี โอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจ ต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วม กระบวนการนี้ ตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งการติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจและการ รับรู้ เรียนรู้ การปรับเปลี่ยน โครงการร่วมกัน

สุนิตย์ มะลิวัลย์ (2541 อ้างถึงใน ชาลิสานาเมืองรักษ์, 2556) ได้ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความเห็นตรงกัน และเข้ามามีส่วน ร่วมในการดำเนินกิจกรรมของโครงการหนึ่งเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่วางไว้

สมนึก ปัญญาสิงห์ (2542, หน้า 237 อ้างถึงใน ชาลิสานาเมืองรักษ์, 2556) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนเข้ามามีโอกาสในการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องรวมกันเพื่อวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง

เมตตา อินจงกล (2554, หน้า 12 อ้างถึงใน ชาลิสานาเมืองรักษ์, 2556) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ชาลิสานาเมืองรักษ์ (2556, หน้า 16 อ้างถึงใน ชาลิสานาเมืองรักษ์, 2556) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่บุคคลกระทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าจะเขาจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงความสนใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม และไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น โดยตรงก็ได้ หรือเป็นการมีส่วนร่วม (ร่วมกับคนอื่น) ในการกระทำบางอย่าง เป็นต้น

โคเฮน และอัฟซอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1977 อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม, 2553, หน้า 57) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมว่า เป็นการเกี่ยวข้องกันของแต่ละบุคคลเพื่อการปรับปรุงสถานะความเป็นอยู่ในสถานการณ์เดียวกันซึ่งได้อธิบายไว้ 4 ด้านคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ได้ด้วยการเสนอประเด็นปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ไข ผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินการตามกิจกรรมหรือโครงการที่ได้ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งประชาชนจะเกิดความรู้สึกและต้องการว่าเป็นเจ้าของร่วมกัน มีความเป็นอิสระ มีอำนาจในการตัดสินใจ นำไปสู่ความสามารถในการจัดการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาร่วมกัน

ลักษณะและขั้นตอนการมีส่วนร่วม

ระพีพรรณ คำรักษา (2554, หน้า 8 อ้างถึงใน กาญจนนา สวายพล, 2555) กล่าวว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วมมีหลายลักษณะหรือหลายประเภท เช่น จำแนกตามกิจกรรม ตามขั้นตอนตามระดับการมีส่วนร่วมหรือจำแนกตามลักษณะของการวางแผน ตามประเภทของผู้มีส่วนร่วม ซึ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอน เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม

ทุกกระบวนการของการบริหารงานท้องถิ่น โดยเริ่มตั้งแต่เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมปฏิบัติการ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมประเมินผลในแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกร่วมกัน ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็นที่จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างสูงสุด

กาญจนา สวายพล (2555, หน้า 10) ได้สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรม โดยแบ่งเป็น 3 ด้านการเตรียมการ ด้านการปฏิบัติการ และด้านการติดตามและประเมินผล โดยให้ความหมายในแต่ละด้านไว้ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม ร่วมคิด และกำหนดเป็นการปฏิบัติงาน ร่วมวางแผนนโยบาย แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม การคัดเลือกผู้นำชุมชน ประสานกับหน่วยงาน ส่วนร่วมในเวทีประชาคม

2. ด้านการปฏิบัติการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบบริหารงานงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การร่วมปฏิบัติ นโยบาย แผนการดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย การประสานขอความร่วมมือระหว่างประชาชนกับเทศบาล

3. ด้านการติดตามและประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผล วางแผนการติดตามและประเมินผล กำหนดประเด็นในการติดตามผล สรุปผลการดำเนินการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผลการติดตามประเมินผล

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1977 อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม, 2553, หน้า 69) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทออกเป็น 4 แบบดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วยการริเริ่ม ตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ กำหนดนโยบายจากความต้องการ และการตัดสินใจปฏิบัติการอาจจะเป็นการตัดสินใจในช่วงระยะเวลาเริ่มแรก การตัดสินใจในช่วงกิจกรรม หรือ การตัดสินใจในช่วงการดำเนินกิจกรรม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นในรูปแบบการเข้าร่วม โครงการ โดยการให้การสนับสนุนด้านการบริหาร การประสานความร่วมมือ ร่วมทั้งการลงมือปฏิบัติการด้วยแรงงาน แรงเงิน และการสนับสนุนทรัพยากรอื่น ๆ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เป็นการร่วมกันที่จะรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น หรือการมีส่วนร่วมต่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในทุก ๆ ด้าน

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการร่วมกันควบคุม ตรวจสอบผลการดำเนินงาน ตลอดจนเข้าไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวความคิด โคอเสน และอัสฮอฟฟ์ มาสร้างเป็นกรอบแนวความคิด ซึ่งได้แบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะคล้ายกัน และได้สร้างกรอบแนวความคิด ได้ 4 แบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ได้แก่ การร่วมประชุมในเวทีประชาคม การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอปัญหาความเดือดร้อน การร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ การร่วมหารือถึงปัญหาต่าง ๆ

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ การร่วมในกิจกรรม/โครงการตามแผนงาน การร่วมพัฒนาชุมชนต่าง ๆ ในท้องถิ่น การร่วมให้การดูแลบริการสาธารณะ การร่วมกับนำแผนงาน/โครงการ และกิจกรรมการพัฒนาไปดำเนินการ การร่วมสนับสนุนในการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปดำเนินการ การร่วมเป็นกรรมการหรือได้ร่วมคัดเลือกผู้แทนเป็นคณะกรรมการพัฒนาเทศบาล

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ได้แก่ การได้รับประโยชน์ในโครงการ/กิจกรรมด้านต่าง ๆ

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ได้แก่ การร่วมในการร่วมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม โครงการพัฒนา มีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการตามแผนพัฒนา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รจนา น้อยปลุก (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับข้อมูลกลับคืนมาทั้งหมด โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้วยเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กิจจา โพนแดน (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ 2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ 3. เพื่อศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม โดยการใช้สูตรของ Taro Yamana เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที (t-Test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 10 ท่าน และให้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ยุธนา แดงนุ้ย (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีความมุ่งหมายศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาเทศบาล ตามตัวแปร ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่พักอาศัย การเป็นสมาชิกกลุ่ม และความรู้ความเข้าใจในแผนพัฒนา และประมวลปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในแผนพัฒนาเทศบาลและการดำเนินงานของเทศบาลตำบล อำเภอละงู จังหวัดสตูล เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถามกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนทั้ง 8 ชุมชน ของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จำนวน 240 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาเทศบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ/ดำเนินการและด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับกลาง

วิษณุ หยกจินดา (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรีและเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยเก็บข้อมูลจากประชาชนในหมู่บ้านหมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี กลุ่มตัวอย่าง 322 คน โดยใช้สูตรของ Yamane ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-Test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม และใช้สถิติ One-way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป และใช้ LSD (Least

significant difference test) ทดสอบความแตกต่างรายคู่หากพบว่ามีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัชณี พันธู (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว มีความมุ่งหมายของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว 2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ กลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง อาศัยพื้นที่ตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว ตามรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว จำนวน 391 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ยามาเน่ กำหนดค่าความคลาดเคลื่อน .05 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1 ตอนที่ 1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้ว นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน t-Test และการวิเคราะห์แปรปรวน (ANOVA) และสถิติสหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation)

ณรงค์ วาริชล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลเมืองนาอยู่ กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลบางพระ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนเทศบาลตำบลบางพระในการพัฒนาเทศบาลตำบลเมืองนาอยู่ประชากร คือ กรรมการชุมชนเทศบาลตำบลบางพระ จำนวน 90 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า กรรมการชุมชนส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีอาชีพลูกจ้าง/รับจ้าง มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท ต่อเดือน และได้รับการฝึกอบรมความรู้ 5 ครั้งขึ้นไป การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลเมืองนาอยู่ในภาพรวมมีส่วนร่วมในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีส่วนร่วมในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะกรรมการมีส่วนร่วมด้านการคิดค้นปัญหามากที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินการ

ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลตามลำดับ

จ.อ.ชัยยะ กิจนุเคราะห์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รัฐ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รัฐ อำเภอกลองใหญ่จังหวัดตราด และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รัฐ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่เคยเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม้รัฐ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด จำนวน 313 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติเชิงอนุมานมาทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ t-Test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นที่มี 2 กลุ่ม และสถิติ One-Way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป และหากพบที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ.05 ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least significant difference test) ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลไม้รัฐ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รัฐ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย โดยมีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก รองลงมา คือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รัฐ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

เทิดศักดิ์ สุวรรณโชติ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นเชิงปริมาณ (Quantitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลเมืองแสนสุข และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลเมืองแสนสุข กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จำนวน 397 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แล้วนำมา

วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential statistics) ได้แก่ t – Test และ F (ANOVA) ผลการศึกษาพบว่าประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศชายส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26 – 35 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ประกอบอาชีพค้าขายค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 12,000 บาท มากที่สุด และไม่มีตำแหน่งเป็นกรรมการใด ๆ มากที่สุด

เตือนใจ ยืนยงชาติ (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลหนองเหียง ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน ปรากฏผลโดยสรุปดังนี้ จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.4 มีอายุ 46 – 60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 48.3 มีสถานภาพการสมรสมากที่สุด ร้อยละ 63.4 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาที่สุด ร้อยละ 33.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 53.2 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มากที่สุด ร้อยละ 30.9 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยโดยประเด็นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ จากการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาชนที่มีอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน และประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

เสาวณีย์ นรมาศย์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรสและรายได้ ต่อเดือน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งและอาศัยอยู่ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยการสุ่มอย่างง่ายได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ จำนวน 354 คน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ค่าร้อยละของความถี่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและหาความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาด้านการวางแผนดำเนินการและด้านการลงทุนและการปฏิบัติงาน ในขณะที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับจำนวนน้อยจำนวน 1 ด้าน ได้แก่ด้านมีส่วนร่วมในการประเมินผล 2. ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.1 จำแนกตามเพศพบว่า มีความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.2 จำแนกตามอายุพบว่า อายุมีความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.3 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.4 จำแนกตามอาชีพพบว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.5 จำแนกตามรายได้พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

อุไรวรรณ รสแก่น (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แจกแจงความถี่คำนวณเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ค่าสถิติ t- Test และ One - way ANOVA และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ผลการศึกษามีดังนี้

1. การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประชาชนมีระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการร่วมตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รองลงมาคือ ด้านการร่วมจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนการพัฒนาท้องถิ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการร่วมคิด กำหนดปัญหาและความต้องการ ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

กิตติศักดิ์ แสงประทุม (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง จำแนกตามส่วนข้อมูลส่วนบุคคล วิธีการศึกษาวิจัยใช้การสำรวจคือ การใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 380 คน ผลการศึกษากการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบล โป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($x = 3.36$) โดยมีความคิดเห็น ด้านการมีส่วนร่วมมன்றการรับผลประโยชน์ มีระดับความคิดเห็นระดับมาก ($x = 3.56$) รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ($x = 3.49$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติ ($x = 3.35$) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($x = 3.05$) มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลางและจากการ

เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้ ระยะที่พักอาศัยอยู่เขตเทศบาล ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

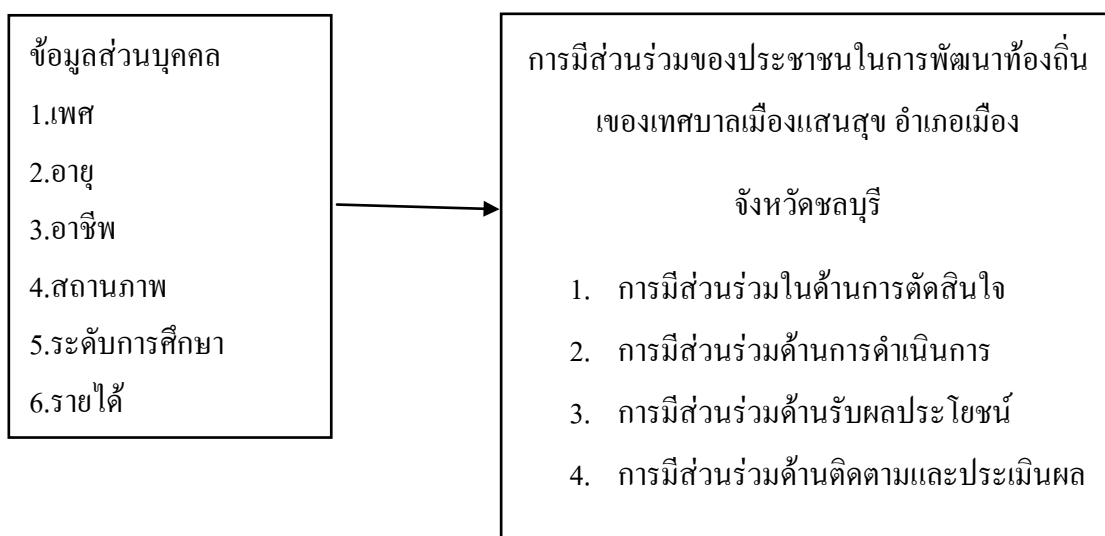
ข้อเสนอแนะจากการวิจัยนี้ คือ จากผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนควรมีนโยบายด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชน หรือหมู่บ้านควรรีให้ประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ทั่วถึง มีการสนับสนุนการดำเนินการรักษาความปลอดภัยในท้องถิ่น ควรมีนโยบายพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ให้ประชาชนมีการเข้าร่วมโครงการอบรมพัฒนาหรือกิจกรรมเทศบาลฯ จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมชุมชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ได้ประยุกต์แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นกรอบในการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมด้านรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมด้านติดตามและประเมินผล

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่เป็นเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ ประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งและอาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 26 ชุมชน เขตเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวนทั้งสิ้น 35,904 คน (ณ วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2560 ที่มา: งานทะเบียนราษฎร เทศบาลเมืองแสนสุข)

การกำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample size) ได้แก่ การคำนวณจำนวนของขนาดตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด 35,904 คนด้วยหลักการคำนวณของ ยามานะ (Yamane, 1973 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2556, หน้า 167) ดังสูตร

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย

n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N	=	จำนวนประชากร
e	=	ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม

แทนค่า

$$n = \frac{35,904}{1 + 35,904 (0.05)^2}$$
$$= 395.59$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จึงเท่ากับ 396 ตัวอย่าง

ผลการคำนวณ กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 คน เมื่อได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้วดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) (ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2556, หน้า 176 -177) ใช้สูตร ดังนี้

$$\text{คำนวณตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม} = \frac{\text{จำนวนขนาดตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละชุมชน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จากนั้นจำนวนประชากรของแต่ละชุมชนมาคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จะได้กลุ่มตัวอย่าง ดังปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เทศบาลเมืองแสนสุข แบ่งเป็น 3 เขต 26 ชุมชน

เขต 1	จำนวนประชากรทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ชุมชนมณีแก้ว	2,824	31
ชุมชนคอนบน	2,151	24
ชุมชนบางแสนทาวเวอร์	707	8
ชุมชนตาลล้อม 1	1,836	20
ชุมชนตาลล้อม 2	1,866	20
ชุมชนบ้านเหมือง	1,650	18
ชุมชนพัฒนา 2	1,082	12
ชุมชนคอนนารา	784	9
เขต 2	จำนวนประชากรทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ชุมชนวัดกลางคอน	735	8
ชุมชนแสนสุข	768	8
ชุมชนตลาดหนองมน	406	4
ชุมชนมาบมัยม	678	7
ชุมชนท้ายตลาด	1,340	15
ชุมชนร่วมใจพัฒนา	993	11
ชุมชนบางแสนบน	3,289	36
ชุมชนหาดวอนนภา	3,033	33
เขต 3	จำนวนประชากรทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ชุมชนบางเป้ง	2,773	31
ชุมชนหน้ามอ	666	7
ชุมชนโชคดี	702	8
ชุมชนสมใจนี้ก	1,272	14
ชุมชนวัดแสนสุข	2,102	23
ชุมชนमुखแสนเจริญ 1	1,174	13
ชุมชนमुखแสนเจริญ 2	344	4
ชุมชนเขาสาม मुख	613	7
ชุมชนบ้านแหลมแท่น	1,056	12
รวม	35,904	396

ในที่นี้ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง อย่างเป็นระบบ (Systematic Sampling) (ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, 2556, หน้า 173 – 174)

โดยนำบัญชีรายชื่อบุคคลทำเบอร์ประจำตัวเรียงเป็นลำดับไปจนครบจำนวนประชากรชุมชนบ้านแหลมแท่น ประชากร 1,056 คน จะเริ่มตั้งแต่หมายเลข 001 – 1056 แล้วดำเนินการดังนี้

1. หาช่วงเว้น (Interval) ระหว่างประชากร เพื่อนำมาสุ่ม คิดได้ตามสูตร

$$\text{ช่วง (Interval)} = \frac{\text{ขนาดของประชากร (N)}}{\text{ขนาดของตัวอย่าง (n)}}$$

$$i = \frac{1,056}{12}$$

$$i = 88$$

2. ช่วงเว้นระหว่างประชากรแต่ละคนจะเป็นดังนี้ $m + i, m + 2i + 3i, \dots$ จะมีการเพิ่มจากคนแรกไปตามลำดับครบจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ

3. สุ่มหมายเลขเริ่มต้นจากประชากรทั้งหมด (001 – 1,056) สมมติว่าได้หมายเลข 001 ก็จะเป็นตัวอย่างแรก (m)

4. หมายเลขต่อไปถัดจากหมายเลข 001, 089, 177.....จนครบ 12 ตามจำนวนที่ต้องการ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ซึ่งถามเกี่ยวกับ 1. เพศ 2. อายุ 3. สถานภาพ 4. ระดับการศึกษา 5. อาชีพ 6. รายได้ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามรูปแบบของลิเคิทสเกล (ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, 2556, หน้า 134 - 135) คือ การมีส่วนร่วมมากที่สุด การมีส่วนร่วมมาก การมีส่วนร่วมปานกลาง การมีส่วนร่วมน้อย การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

เกณฑ์คะแนนในแต่ละระดับเป็นดังนี้

การมีส่วนร่วมมากที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน

การมีส่วนร่วมมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
การมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
การมีส่วนร่วมน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี วิธีการสร้างเครื่องมือ ได้แก่

1. ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามขึ้นตามกรอบข้อมูลที่ต้องศึกษา โดยใช้คำจำกัดความหรือนิยาม

ปฏิบัติตามตัวแปรที่กำหนดไว้เป็นหลักในการสร้างคำถามต่าง ๆ ให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด เพื่อให้ได้แบบสอบถามสามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการจะวัด (Validity)

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นพร้อมทั้งคำจำกัดความหรือนิยามปฏิบัติการของตัวแปรเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่

3.1 รศ.ดร. ไพฑูรย์ โปธิสว่าง

3.2 ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ต้นศิริคงคล

3.3 นายนรินทร์ บุญนำ รองปลัดเทศบาลปฏิบัติราชการแทนปลัดเทศบาลเมืองแสนสุข เพื่อพิจารณาตรวจสอบว่านิยามและแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้มีความชัดเจนถูกต้องหรือไม่ รวมทั้งการพิจารณาสำนวนภาษาที่ใช้ในข้อความว่าสอดคล้องกับลักษณะที่ต้องการจะวัดหรือไม่ เพื่อให้เครื่องมือมีความตรงในเนื้อหา (Content validity)

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ก่อนจะนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรอยู่ในพื้นที่ลักษณะประชากรและภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข ในที่นี้ผู้วิจัยเลือกประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

5. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองความเที่ยง (Reliability) ในภาคสนามกับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรของการศึกษาที่มี ใช้กลุ่มตัวอย่างจริงของการวิจัยครั้งนี้ 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบัค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่า = .920

6. แก้ไขแบบสอบถามโดยการปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ อีกครั้ง จากนั้นจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

เกณฑ์การวิเคราะห์และแปลผล ใช้ตามแนวทางของเบสท์ (Best, 1981, pp. 204-208)

ดังนี้

ดังนั้น จึงแบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ออกได้เป็น 5 ระดับดังนี้ (ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, 2556, หน้า 360)

คะแนน 4.21 – 5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่สุด
คะแนน 3.41 - 4.2	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมาก
คะแนน 2.61 – 3.4	หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
คะแนน 1.81 – 2.6	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย
คะแนน 1.00 – 1.80	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การประมวลผลข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows (Statistical package for the social science for windows) ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ได้รับคำตอบที่สมบูรณ์ครบตามจำนวนที่ระบุไว้
- 1.2 บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูล และเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ
- 1.3 ตรวจสอบความถูกต้องด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- 1.4 ประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

- 2.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมด จะนำมาตรวจสอบความเรียบร้อย แล้วนำมาลงรหัสคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลโดยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์
- 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ อธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แบบสอบถามที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ใช้การหาค่าเฉลี่ยและ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เกณฑ์การใช้ในการทดสอบใช้ข้อมูลแบบสอบถามผลการศึกษากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ในการทดสอบสมมติฐาน ด้วยสถิติ t – Test สำหรับคุณลักษณะของประชากรที่แบ่งได้ 2 กลุ่ม สถิติ F – test สำหรับคุณลักษณะของประชากรที่แบ่งได้ 3 กลุ่ม ขึ้นไปที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทางคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ประกอบด้วย กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่แจกแจงแบบ F (F-distribution)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean square)
SS	แทน	ผล โดยรวมกำลังสอง (Sum of squares)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 396 ราย ได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการนำเสนอเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมุติฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและตอบ
 แบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ผลการ
 วิเคราะห์มีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวน และค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปร	จำนวน (n=396)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	163	41.2
1.2 หญิง	233	58.8
รวม	396	100
2. อายุ		
2.1 18 – 30 ปี	101	25.5
2.2 31 – 40 ปี	136	34.3
2.3 41 – 50 ปี	97	24.5
2.4 51 ขึ้นไป	62	15.7
รวม	396	100
3. สถานภาพการสมรส		
3.1 โสด	176	44.4
3.2 สมรส	160	40.4
3.3 หย่าร้าง	29	7.3
3.4 หม้าย	31	7.8
รวม	396	100
4. การศึกษา		
4.1 ประถมศึกษา	60	15.2
4.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	30	7.6
4.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย	73	18.4
4.4 อนุปริญญา อาชีวศึกษา (ป.วส., ป.วท)	67	16.9

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน (n=396)	ร้อยละ
4.5 ปริญญาตรี	133	33.6
4.6 สูงกว่าปริญญาตรี	33	8.3
รวม	396	100
5. อาชีพ		
5.1 เกษตรกรรม	24	6.1
5.2 ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว	116	29.3
5.3 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	115	29
5.4 รับจ้าง	89	22.5
5.5 อื่น ๆ ระบุ (นักศึกษา)	52	13.1
รวม	396	100
อื่น ๆ ระบุ (นักศึกษา)		
นักศึกษา	48	12.1
พนักงานลูกจ้างรัฐบาล	1	0.3
พนักงานลูกจ้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1	0.3
แม่บ้าน	2	0.5
อาชีพ1-4	344	86.9
รวม	396	100
6. รายได้ต่อเดือน		
6.1 น้อยกว่า 5,000 บาท	56	14.1
6.2 5,001 – 10,000 บาท	89	22.5
6.3 10,001 – 15,000 บาท	107	27
6.4 15,001 – 20,000 บาท	74	18.7
6.5 20,000 บาทขึ้นไป	70	17.7
รวม	396	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 และเป็นเพศชาย จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2

อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปีมากที่สุด จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 18 – 30 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 และน้อยที่สุดคือ อายุ 51 ขึ้นไป จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7

สถานภาพการสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีสถานภาพโสด มากที่สุด จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมา คือ สมรส จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 เป็นหม้าย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 และน้อยที่สุดคือ หย่าร้าง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3

ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 อนุปริญญา อาชีวศึกษา (ป.วส., ป.วท) จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ประถมศึกษา จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 และ น้อยที่สุดศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6

อาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ประกอบอาชีพค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 รองลงมาคือรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 29 รับจ้าง จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 อื่น ๆ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 และน้อยที่สุด เกษตรกรรม จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1

อาชีพอื่น ๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ประกอบอาชีพ นักศึกษา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 แม่บ้าน จำนวน 2 คน ร้อยละ 0.5 และ พนักงานลูกจ้างรัฐบาล จำนวนอย่าง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 และพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนอย่าง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

รายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม รายได้โค่นเฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาทมากที่สุด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 27 รองลงมาคือ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 รายได้ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 รายได้ 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 และน้อยที่สุดรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 4 ด้าน และภาพรวม ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 คะแนนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง
จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น	n = 396		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
ด้านการตัดสินใจ	2.98	.801	ปานกลาง	4
ด้านการดำเนินการ	3.07	.861	ปานกลาง	3
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.61	.871	มาก	1
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.10	.893	ปานกลาง	2
รวม	3.19	.633	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, $SD = .633$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีสามารถ
เรียงลำดับความคิดเห็นของประชาชนได้ดังนี้ ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่
ในระดับมากเป็นที่ 1 ($\bar{X} = 3.61$, $SD = .871$) ลำดับรองลงมา เป็นด้านการมีส่วนร่วมในการ
ประเมินผล ($\bar{X} = 3.10$, $SD = .893$) ด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.07$, $SD = .861$) และ ด้านการ
ตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.98$, $SD = .801$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี ด้านการตัดสินใจ

ด้านการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม					$\bar{X}$	SD	แปล ความหมาย ระดับ	ลำดับ ที่
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
	จำนวน/ร้อยละ								
1. ท่านมีส่วนร่วมเสนอปัญหาหรือ ความเดือดร้อนของชุมชนต่อเวที ประชาคม	19/4.8	93/23.5	176/44.4	83/21	25/6.3	3.01	.944	ปานกลาง	1
2. ท่านได้มีส่วนร่วมเพื่อหาหรือถึง ปัญหาและโครงการต่าง ๆ ในการ พัฒนาท้องถิ่น	17/4.3	104/26.3	158/39.9	101/25.5	16/4	2.99	.924	ปานกลาง	2
3. ท่านได้ร่วมจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหาและความต้องการใน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ เทศบาล	16/4	111/28	165/41.7	84/21.2	20/5.1	2.95	.925	ปานกลาง	4
4. ท่านได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม/ โครงการต่าง ๆ	20/5.1	99/25	169/42.7	86/21.7	22/5.6	2.98	.945	ปานกลาง	3
รวม	-	-	-	-	-	2.98	.801	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, $SD = .801$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็น ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ประเด็นข้อที่ 1.ท่านมีส่วนร่วมเสนอปัญหาหรือความเดือดร้อนของชุมชนต่อเวทีประชาคม ($\bar{X} = 3.01$, $SD = .944$) ประเด็นข้อที่ 2.ท่านได้มีส่วนร่วมเพื่อหาหรือถึงปัญหาและโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.99$, $SD = .924$) ประเด็นข้อที่ 4. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการในการจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ($\bar{X} = 2.98$, $SD = .945$) และประเด็นข้อที่ 3.ท่านได้ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ($\bar{X} = 2.95$, $SD = .925$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี ด้านการดำเนินการ

ด้านการดำเนินการ	ระดับการมีส่วนร่วม					$\bar{X}$	SD	แปล ความหมาย ระดับ	ลำดับ ที่
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
	จำนวน/ร้อยละ								
5. ท่านเคยได้เข้าร่วมเป็นกรรมการหรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเพื่อเป็นกรรมการพัฒนาเทศบาล	29/7.3	90/22.7	124/31.3	115/29	38/9.6	3.11	1.089	ปาน กลาง	3
6. ท่านเคยเข้าร่วมกับทางเทศบาล ในการนำแผนงาน/โครงการ และกิจกรรมการพัฒนาที่เทศบาลจัดให้มีขึ้นในชุมชนไปดำเนินการหรือไม่	24/6.1	83/21	135/34.1	117/29.5	37/9.3	3.15	1.049	ปาน กลาง	1
7. ท่านเคยร่วมล้างถนนสาธารณะในเขตเทศบาล	32/8.1	82/20.7	134/33.8	101/25.5	47/11/9	3.12	1.117	ปาน กลาง	2
8. ท่านเคยร่วมให้การดูแลบริการเครื่องออกกำลังกายที่ทางเทศบาลได้จัดไว้ให้	40/10.1	100/25.3	147/37.1	83/21	26/6.6	2.89	1.058	ปาน กลาง	4
รวม	-	-	-	-	-	3.07	.861	ปาน กลาง	-

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินการ โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$, $SD = .861$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ด้านการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็น ซึ่งสามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 6. ท่านเคยเข้าร่วมกับทางเทศบาล ในการนำแผนงาน/โครงการ และกิจกรรมการพัฒนาที่เทศบาลจัดให้มีขึ้นในชุมชนไปดำเนินการหรือไม่ ($\bar{X} = 3.15$, $SD = 1.049$) ประเด็นข้อที่ 7. ท่านเคยร่วมล้างถนนสาธารณะในเขตเทศบาล ($\bar{X} = 3.12$, $SD = 1.117$) ประเด็นข้อที่ 5. ท่านเคยได้เข้าร่วมเป็นกรรมการหรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเพื่อเป็นกรรมการพัฒนาเทศบาล ($\bar{X} = 3.11$, $SD = 1.089$) และ ประเด็นข้อที่ 8. ท่านเคยร่วมให้การดูแลบริการเครื่องออกกำลังกายที่ทางเทศบาลได้จัดไว้ให้ ($\bar{X} = 2.89$, $SD = 1.058$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม					$\bar{X}$	SD	แปล ความหมาย ระดับ	ลำดับ ที่
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
	จำนวน/ร้อยละ								
9. การก่อสร้างยกระดับผิวจราจร ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข ลด/แก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้ / น้ำไม่ท่วมขัง	21/5.3	58/14.6	121/30.6	119/30.1	77/19.4	3.44	1.118	มาก	4
10. การจัดงานวันไหลทำให้พ่อค้าแม่ค้าขายของได้มากขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น จากเดิม	13/3.3	45/11.4	100/25.3	137/34.6	101/25.5	3.68	1.075	มาก	1
11. โครงการปรับปรุงถนนเลียบชายหาดบริเวณวงเวียนบางแสน – หาดวอนนภา ทำให้การสัญจรไปมาสะดวกรวดเร็ว	8/2	31/7.8	132/33.3	141/35.6	84/21.2	3.66	.963	มาก	3
12. การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างบริเวณชุมชนและตามแนวชายหาดบางแสน – หาดวอนนภา ลดอุบัติเหตุและอาชญากรรม	12/3	30/7.6	131/33.1	128/32.3	95/24	3.67	1.019	มาก	2
รวม	-	-	-	-	-	3.61	.871	มาก	-

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข ใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, $SD = .871$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก 4 ประเด็นซึ่งสามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 10. การจัดงานวันไหลทำให้พ่อค้าแม่ค้าขายของได้มากขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น จากเดิม ($\bar{X} = 3.68$, $SD = 1.075$) ประเด็นข้อที่ 12. การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างบริเวณชุมชนและตามแนวชายหาดบางแสน – หาดวอนนภา ลดอุบัติเหตุและอาชญากรรม ($\bar{X} = 3.67$, $SD = 1.019$) ประเด็นข้อที่ 11. โครงการปรับปรุงถนนเลียบชายหาดบริเวณวงเวียนบางแสน – หาดวอนนภา ทำให้การสัญจรไปมาสะดวกรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.66$, $SD = .963$) และ ประเด็นข้อที่ 9. การก่อสร้างยกระดับผิวจราจร ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข ลด/แก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้ / น้ำไม่ท่วมขัง ($\bar{X} = 3.44$, $SD = 1.118$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม					$\bar{X}$	SD	แปลความหมายระดับ	ลำดับที่
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
	จำนวน/ร้อยละ								
13. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข	30/7.6	70/17.7162	40.9107	27/6.8	6.8	3.08	1.010	ปานกลาง	2
14. ท่านเคยเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน โครงการพัฒนาท้องถิ่นที่เทศบาล ดำเนิน เช่น การปรับปรุงถนนลาดยางในเขตชุมชนหรือไม่	32/81	81/20.5156	39.4103	26/24	6.1	3.02	1.016	ปานกลาง	3
15. ท่านเคยสอบถามการทำงาน กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล จากสมาชิกเทศบาล หรือเจ้าหน้าที่ของเทศบาล	33/8.3	71/17.9156	39.4103	26/33	8.3	3.08	1.050	ปานกลาง	2
16. ท่านได้ติดตามข้อมูลข่าวสารการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล	23/5.8	63/15.9153	38.6111	28/46	11.6	3.24	1.041	ปานกลาง	1
รวม	-	-	-	-	-	3.10	.893	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$, $SD = .893$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็นซึ่งสามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 16. ท่านได้ติดตามข้อมูลข่าวสารการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ($\bar{X} = 3.24$, $SD = 1.041$) ประเด็นข้อที่ 13. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข ($\bar{X} = 3.08$, $SD = 1.010$) เท่ากับประเด็น 15. ท่านเคยสอบถามการทำงาน กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล จากสมาชิกเทศบาล หรือเจ้าหน้าที่ของเทศบาล

($\bar{X} = 3.08$, $SD = 1.050$) และ ประเด็นข้อที่ 14. ท่านเคยเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม โครงการพัฒนาท้องถิ่นที่เทศบาลดำเนิน เช่น การปรับปรุงถนนลาดยางในเขตชุมชนหรือไม่ ($\bar{X} = 3.02$, $SD = 1.016$) ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมุติฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 คะแนนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลโดยภาพรวม

ข้อมูลส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น	n = 396	
	$\bar{X}$	SD
เพศ	.025	.493
อายุ	.051	1.018
สถานภาพการสมรส	.045	.887
การศึกษา	.079	1.563
อาชีพ	.057	1.133
รายได้ต่อเดือน	.065	1.299

จากตารางที่ 9 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามข้อมูล ส่วนบุคคลโดยภาพรวม เมื่อจำแนกข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สามารถเรียงลำดับ ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนได้ดังนี้ ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในด้านการศึกษามากที่ 1 ($\bar{X} = .079$, $SD = 1.563$) ลำดับรองลงมา เป็นด้านรายได้ต่อเดือน ($\bar{X} = .065$, $SD = 1.299$) ด้าน อาชีพ ($\bar{X} = .057$, $SD = 1.133$) ด้านอายุ ($\bar{X} = .051$, $SD = 1.0181$) ด้านสถานภาพ ($\bar{X} = .045$, $SD = .887$) และ ด้านเพศ ($\bar{X} = .025$, $SD = .493$)

สมมุติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของ เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำ ที่	แผนพัฒนาท้องถิ่น	ชาย n = 163				หญิง n = 233			
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1	ด้านการตัดสินใจ	2.92	.801	ปานกลาง	4	3.03	.799	ปานกลาง	4
2	ด้านการดำเนินการ	3.02	.901	ปานกลาง	3	3.10	.832	ปานกลาง	3
3	ด้านการมีส่วนร่วมใน ผลประโยชน์	3.60	.865	มาก	1	3.62	.878	มาก	1
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	3.04	.856	ปานกลาง	2	3.14	.918	ปานกลาง	2
	รวม	3.15	.618	ปานกลาง	-	3.22	.644	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

เพศชาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$, $SD = .618$) และรายด้านรายชื่ออยู่ในระดับมาก และระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และด้านการตัดสินใจ

เพศหญิง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, $SD = .644$) และรายด้านรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และด้านการตัดสินใจ

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
จำแนกตามเพศ

ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ชาย		หญิง		t	P
		n = 163		n = 233			
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1	ด้านการตัดสินใจ	2.92	.801	3.03	.799	-1.348	.178
2	ด้านการดำเนินการ	3.02	.901	3.10	.832	-.891	.374
3	ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.60	.865	3.62	.878	-.177	.860
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	3.04	.856	3.14	.918	-1.089	.277
	รวม	3.15	.618	3.22	.644	-1.173	.242

จากตารางที่ 11 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ประชาชนมี
ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล
เมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ

ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	18-30 ปี				31-40 ปี				41-50 ปี				51 ปีขึ้นไป			
		n = 101		n = 136		n = 97		n = 62									
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1	ด้านการตัดสินใจ	2.70	.796	ปานกลาง	4	3.20	.814	ปานกลาง	4	3.10	.743	ปานกลาง	4	3.17	.766	ปานกลาง	4
2	ด้านการดำเนินการ	2.74	.910	ปานกลาง	3	3.08	.820	ปานกลาง	3	3.19	.768	ปานกลาง	3	3.39	.846	ปานกลาง	2
3	ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.52	.960	มาก	1	3.59	.892	มาก	1	3.68	.815	มาก	1	3.68	.760	มาก	1
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.79	.917	ปานกลาง	2	3.16	.848	ปานกลาง	2	3.20	.853	ปานกลาง	2	3.33	.903	ปานกลาง	3
	รวม	2.94	.672	ปานกลาง	-	3.21	.602	ปานกลาง	-	3.29	.565	ปานกลาง	-	3.39	.626	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ

ประชาชนที่มีอายุ 18-30 ปี โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$, $SD = .672$) และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และด้านการตัดสินใจ

ประชาชนที่มีอายุ 31-40 ปี โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$, $SD = .602$) และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ

และด้านการตัดสินใจ

ประชาชนที่มีอายุ 41-50 ปีโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$, $SD = .565$) และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และด้านการตัดสินใจ

ประชาชนที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, $SD = .626$) และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการตัดสินใจ

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพการสมรส

ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1	ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	5.975	3	1.992	3.157	.025*
		ภายในกลุ่ม	247.311	392	.631		
		รวม	253.286	395			
2	ด้านการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	6.766	3	2.255	3.091	.027*
		ภายในกลุ่ม	285.990	392	.730		
		รวม	292.756	395			
3	ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	4.100	3	1.367	1.811	.145
		ภายในกลุ่ม	295.879	392	.755		
		รวม	299.979	395			
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3.735	3	1.245	1.567	.197
		ภายในกลุ่ม	311.510	392	.795		
		รวม	315.244	395			
รวม		ระหว่างกลุ่ม	4.787	3	1.596	4.065	.007*
		ภายในกลุ่ม	153.882	392	.393		
		รวม	158.669	395			

* ที่นัยสำคัญทางสถิติ.05

จากตารางที่ 13 พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านการตัดสินใจ และ ด้านการดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในส่วนของด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ.05

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างสถานะภาพ กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม

สถานภาพการสมรส	$\bar{X}$	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
สมรส		3.09	3.32	3.17	3.12
โสด	3.09	-	.009*	.938	.996
สมรส	3.32	.009*	-	.689	.430
หย่าร้าง	3.17	.938	.689	-	.992
หม้าย	3.12	.996	.430	.992	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe's method) ระหว่างสถานะภาพ กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมของประชาชนพบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ.05 มี 1 คู่ คือ

ระหว่างกลุ่มที่มีสถานภาพโสด กับกลุ่มที่มีสถานภาพสมรส หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีโดยรวม ประชาชน ที่มีสถานภาพโสด จะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในระดับความคิดเห็นน้อยกว่า ประชาชน ที่มีสถานภาพสมรส

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม การศึกษา

ที่	การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น	ประถมศึกษา				มัธยมศึกษาตอนต้น				มัธยมศึกษาตอนปลาย				อนุปริญญา อาชีวศึกษา (ป.วส., ป.วท)				ปริญญาตรี				สูงกว่าปริญญาตรี			
		n = 60		n = 30		n = 73		n = 67		n = 133		n = 33													
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1	ด้านการตัดสินใจ	2.92	.814	ปานกลาง	4	2.86	.739	ปานกลาง	4	2.95	.811	ปานกลาง	3	2.94	.768	ปานกลาง	4	2.98	.842	ปานกลาง	4	3.35	.643	ปานกลาง	4
2	ด้านการดำเนินการ	3.04	.877	ปานกลาง	3	3.29	.796	ปานกลาง	2	2.88	.865	ปานกลาง	4	2.97	.915	ปานกลาง	3	3.09	.839	ปานกลาง	2	3.45	.736	มาก	2
3	ด้านการมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์	3.66	.726	มาก	1	3.71	.749	มาก	1	3.37	1.031	ปานกลาง	1	3.51	.961	มาก	1	3.73	.833	มาก	1	3.67	.712	มาก	1
4	ด้านการมีส่วนร่วม ในการประเมินผล	3.12	.860	ปานกลาง	2	3.15	.706	ปานกลาง	3	3.08	.955	ปานกลาง	2	3.12	.977	ปานกลาง	2	2.99	.883	ปานกลาง	3	3.55	.727	ปานกลาง	3
	รวม	3.19	.628	ปานกลาง	-	3.25	.451	ปานกลาง	-	3.07	.643	ปานกลาง	-	3.14	.712	ปานกลาง	-	3.20	.631	ปานกลาง	-	3.50	.530	มาก	-

จากตารางที่ 15 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามตามการศึกษา

ประชาชนที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, $SD = .628$) และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และด้านการตัดสินใจ

ประชาชนที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, $SD = .451$) และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการตัดสินใจ

ประชาชนที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$, $SD = .643$) และรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินการ

ประชาชนที่มีการศึกษาในระดับอนุปริญญา อาชีวศึกษา (ป.วส., ป.วท) โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, $SD = .712$) และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และด้านการตัดสินใจ

ประชาชนที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, $SD = .631$) และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการตัดสินใจ

ประชาชนที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, $SD = .530$) และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการดำเนินการ อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 2 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการตัดสินใจ

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามการศึกษา

ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1	ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	5.318	5	1.064	1.673	.140
		ภายในกลุ่ม	247.967	390	.636		
		รวม	253.286	395			
2	ด้านการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	9.592	5	1.918	2.642	.023*
		ภายในกลุ่ม	283.164	390	.726		
		รวม	292.756	395			
3	ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	7.330	5	1.466	1.954	.085
		ภายในกลุ่ม	292.649	390	.750		
		รวม	299.979	395			
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	8.457	5	1.691	2.150	.059
		ภายในกลุ่ม	306.787	390	.787		
		รวม	315.244	395			
รวม		ระหว่างกลุ่ม	4.610	5	.922	2.334	.042*
		ภายในกลุ่ม	154.058	390	.395		
		รวม	158.669	395			

* ที่นัยสำคัญทางสถิติ.05

จากตารางที่ 16 พบว่า ประชาชนที่มี การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกันนัยสำคัญทางสถิติ.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านการดำเนินการแตกต่างกันนัยสำคัญทางสถิติ.05 ในส่วนของด้านการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันนัยสำคัญทางสถิติ.05

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการศึกษา กับ การมีส่วนร่วมของ ประชาชนใน
การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
โดยภาพรวม

การศึกษา	$\bar{X}$	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	อนุปริญญา อาชีวศึกษา	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.19	3.25	3.07	3.14	3.20	3.50
ประถมศึกษา	3.19	-	.636	.286	.654	.914	.021*
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.25	.636	-	.179	.398	.659	.116
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.07	.286	.179	-	.530	.165	.001*
อนุปริญญา อาชีวศึกษา	3.14	.654	.398	.530	-	.520	.006*
ปริญญาตรี	3.20	.914	.659	.165	.520	-	.013*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.50	.021*	.116	.001*	.006*	.013*	-

* ที่นัยสำคัญทางสถิติ.05

จากตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดย
วิธีการเซฟเฟ่ ระหว่างการศึกษา กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมของประชาชน พบว่า คู่ที่มีความ
แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 คู่ คือ

ระหว่างกลุ่มที่มีการศึกษาประถมศึกษา กับกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี
หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมือง
แสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวม ประชาชน ที่มีการศึกษา ประถมศึกษา จะมีค่าเฉลี่ยของ
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในระดับความคิดเห็นน้อยกว่า
ประชาชน ที่มีการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี

ระหว่างกลุ่มที่มีการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย กับกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี
หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมือง
แสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวม ประชาชน ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย จะมี
ค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในระดับความคิดเห็น
น้อยกว่า ประชาชน ที่มีการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี

ระหว่างกลุ่มที่มีการศึกษาอนุปริญญา อาชีวศึกษา กับกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมือง แสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวม ประชาชน ที่มีการศึกษา อนุปริญญา อาชีวศึกษา จะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในระดับความคิดเห็นดี น้อยกว่า ประชาชน ที่มีการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี

ระหว่างกลุ่มที่มีการศึกษาปริญญาตรี กับกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมือง แสนสุข อำเภอ เมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวม ประชาชน ที่มีการศึกษา ปริญญาตรี จะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในระดับความคิดเห็นดีน้อยกว่า ประชาชน ที่มีการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล เมือง แสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ

ที่	การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น	เกษตรกรกรรม				ค้าขาย ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว				รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ				รับจ้าง				อื่น ๆ ระบุ (นักศึกษา)			
		n = 24		n = 116		n = 115		n = 89		n = 52											
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1	ด้านการตัดสินใจ	2.88	.707	ปานกลาง	4	3.04	.654	ปานกลาง	4	3.08	.886	ปานกลาง	3	2.99	.808	ปานกลาง	4	2.66	.867	ปานกลาง	3
2	ด้านการดำเนินการ	3.02	.773	ปานกลาง	2	3.14	.877	ปานกลาง	3	3.22	.878	ปานกลาง	4	3.08	.806	ปานกลาง	3	2.57	.756	ปานกลาง	4
3	ด้านการมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์	3.50	.745	มาก	1	3.72	.799	มาก	1	3.68	.840	มาก	1	3.68	.858	มาก	1	3.14	1.034	ปานกลาง	1
4	ด้านการมีส่วนร่วม ในการประเมินผล	3.01	.907	ปานกลาง	3	3.21	.871	ปานกลาง	2	3.14	.876	ปานกลาง	2	3.13	.894	ปานกลาง	2	2.77	.931	ปานกลาง	2
	รวม	3.10	.660	ปานกลาง	-	3.28	.554	ปานกลาง	-	3.28	.659	ปานกลาง	-	3.22	.579	ปานกลาง	-	2.79	.683	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 18 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$, $SD = .660$) และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการตัดสินใจ

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$, $SD = .554$) และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และด้านการตัดสินใจ

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$, $SD = .659$) และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการตัดสินใจ

ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, $SD = .579$) และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการตัดสินใจ

ประชาชนที่มีอาชีพอื่น ๆ ระบุ (นักศึกษา) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.79$, $SD = .683$) โดยราย และอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และด้านการตัดสินใจ

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ

ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1	ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	7.259	4	1.815	2.884	.022*
		ภายในกลุ่ม	246.027	391	.629		
		รวม	253.286	395			
2	ด้านการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	16.311	4	4.078	5.768	.000*
		ภายในกลุ่ม	276.444	391	.707		
		รวม	292.756	395			
3	ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	13.958	4	3.49	4.77	.001*
		ภายในกลุ่ม	286.021	391	.732		
		รวม	299.979	395			
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	7.348	4	1.837	2.333	0.055
		ภายในกลุ่ม	307.896	391	.787		
		รวม	315.244	395			
รวม		ระหว่างกลุ่ม	10.599	4	2.65	6.997	.000*
		ภายในกลุ่ม	148.07	391	.379		
		รวม	158.669	395			

*ที่นัยสำคัญทางสถิติ.05

จากตารางที่ 19 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ในส่วนของ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอาชีพ กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม

อาชีพ	$\bar{X}$	เกษตรกรรม	ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง	อื่น ๆ ระบุ (นักศึกษา)
		2.82	3.18	3.16	3.20	2.60
เกษตรกรรม	2.82	-	.804	.791	.952	.366
ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว	3.18	.804	-	1.00	.978	.000*
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.16	.791	1.00	-	.972	.000*
รับจ้าง	3.20	.952	.978	.972	-	.003*
อื่น ๆ ระบุ (นักศึกษา)	2.60	.366	.000*	.000*	.003*	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 20 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ระหว่างอาชีพ กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมของประชาชนพบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ.05 มี 3 คู่ คือ

ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพ ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว กับกลุ่มที่มีอาชีพ อื่น ๆ ระบุ (นักศึกษา) หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวม ประชาชน ที่มีอาชีพ ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว จะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในระดับความคิดเห็นดีมากกว่า ประชาชน ที่มีอาชีพ อื่น ๆ ระบุ (นักศึกษา)

ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ กับกลุ่มที่มีอาชีพ อื่น ๆ ระบุ (นักศึกษา) หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวม ประชาชน ที่มีอาชีพ รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ จะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในระดับความคิดเห็นดีมากกว่า ประชาชน ที่มีอาชีพ อื่น ๆ ระบุ (นักศึกษา)

ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง กับกลุ่มที่มีอาชีพ อื่น ๆ ระบุ (นักศึกษา) หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวม ประชาชน ที่มีอาชีพ รับจ้าง จะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในระดับความคิดเห็นดีมากกว่า ประชาชน ที่มีอาชีพ อื่น ๆ ระบุ (นักศึกษา)

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ที่	การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น	น้อยกว่า 5,000 บาท				5,001 – 10,000 บาท				10,001 – 15,000 บาท				15,001 – 20,000 บาท				20,000 บาทขึ้นไป			
		n = 56		n = 89		n = 107		n = 74		n = 70											
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	อัน ดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อัน ดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อัน ดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อัน ดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อัน ดับ
1	ด้านการตัดสินใจ	2.69	.796	ปาน กลาง	4	2.97	.720	ปาน กลาง	4	2.86	.793	ปาน กลาง	4	3.26	.809	ปาน กลาง	3	3.77	.811	มาก	1
2	ด้านการดำเนินการ	2.72	.862	ปาน กลาง	3	3.02	.860	ปาน กลาง	3	3.03	.812	ปาน กลาง	3	3.21	.892	ปาน กลาง	4	3.30	.821	ปาน	3
3	ด้านการมีส่วนร่วมใน ผลประโยชน์	3.52	1.069	มาก	1	3.50	.843	มาก	1	3.57	.845	มาก	1	3.79	.854	มาก	1	3.69	.769	ปาน	2
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	2.87	..958	ปาน กลาง	2	3.04	.716	ปาน กลาง	2	3.09	.899	ปาน กลาง	2	3.28	.860	ปาน กลาง	2	3.19	1.034	ปาน	4
	รวม	2.95	.711	ปาน กลาง	-	3.13	.517	ปาน กลาง	-	3.14	.556	ปาน กลาง	-	3.38	.635	ปาน กลาง	-	3.33	.680	ปาน กลาง	-

จากตารางที่ 21 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามตามรายได้ต่อเดือน

ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 5,000 บาท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$, $SD = .711$) และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และด้านการตัดสินใจ

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1	ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	13.021	4	3.255	5.297	.000*
		ภายในกลุ่ม	240.265	391	.614		
		รวม	253.286	395			
2	ด้านการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	12.253	4	3.063	4.270	.002*
		ภายในกลุ่ม	280.502	391	.717		
		รวม	292.756	395			
3	ด้านการมีส่วนร่วมใน ผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	4.746	4	1.186	1.571	.181
		ภายในกลุ่ม	295.233	391	.755		
		รวม	299.979	395			
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	5.949	4	1.487	1.880	.113
		ภายในกลุ่ม	309.295	391	.791		
		รวม	315.244	395			
รวม		ระหว่างกลุ่ม	7.762	4	1.940	5.028	.001*
		ภายในกลุ่ม	150.907	391	.386		
		รวม	158.669	395			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 22 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ในส่วนของ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างรายได้ต่อเดือน กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม

	$\bar{X}$	น้อยกว่า	5,001 – 10,000	10,001 – 15,000	15,001 – 20,000	40,001 – 50,000
รายได้ต่อเดือน		5,000 บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
		2.95	3.13	3.14	3.38	3.33
น้อยกว่า 5,000 บาท	2.95	-	.586	.517	.005*	.026*
5,001 – 10,000 บาท	3.13	.586	-	1.00	.162	.432
10,001 – 15,000 บาท	3.14	.517	1.00	-	.151	.426
15,001 – 20,000 บาท	3.38	.005*	.162	.151	-	.151
40,001 – 50,000 บาท	3.33	.026*	.432	.426	.151	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 23 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการเซฟเฟ ระหว่างรายได้ต่อเดือน กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมของประชาชน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 คู่ คือ

ระหว่างกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 5,000 บาท กับกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวม ประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 5,000 จะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในระดับความ

คิดเห็นดีน้อยกว่า ประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาทระหว่างกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 5,000 บาท กับกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน 40,001 – 50,000 บาท หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวม ประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 5,000 จะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในระดับความคิดเห็นดีน้อยกว่า ประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือน 40,001 – 50,000 บาท

ตารางที่ 24 ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ เทศบาลเมืองแสนสุข จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามสมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐาน	ผลการทดสอบสมมุติฐาน
1. ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน
2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
3. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
4. ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
5. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน
6. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมุติฐาน

จากตารางที่ 24 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข ที่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติ .05 ในเรื่อง อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน และไม่แตกต่างกันที่น้อยสำคัญทางสถิติ .05 ในเรื่องเพศ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้

สรุปผล

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
การศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 ราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชน เพศหญิงมากที่สุด จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 มีอายุระหว่าง 31- 40 ปีมากที่สุด จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 แบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปีมากที่สุด จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 มีสถานภาพ โสด มากที่สุด จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ประกอบอาชีพค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาทมากที่สุด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 27

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, $SD = .633$) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นของประชาชนได้ดังนี้ ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่ในระดับมากเป็นที่ 1 ($\bar{X} = 3.61$,

SD = .871) ลำดับ รองลงมา เป็นด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.10$, SD = .893) ด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.07$, SD = .861) และ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.98$, SD = .801) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, SD = .871) และเมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก 4 ประเด็นซึ่งสามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 10. การจัดงานวันไหลทำให้พ่อค้าแม่ค้า ขายของได้มากขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น จากเดิม ($\bar{X} = 3.68$, SD = 1.075) ประเด็นข้อที่ 12. การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างบริเวณชุมชนและตามแนวชายหาดบางแสน – หาดวอนนภา ลดอุบัติเหตุและอาชญากรรม ($\bar{X} = 3.67$, SD = 1.019) ประเด็นข้อที่ 11. โครงการปรับปรุงถนนเลียบริมชายหาดบริเวณวงเวียนบางแสน – หาดวอนนภา ทำให้การสัญจรไปมาสะดวกรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.66$, SD = .963) และ ประเด็นข้อที่ 9. การก่อสร้างยกระดับผิวจราจรในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข ลด/แก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้ / น้ำไม่ท่วมขัง ($\bar{X} = 3.44$, SD = 1.118)

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$, SD = .893) และเมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็นซึ่งสามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 16. ท่านได้ติดตามข้อมูลข่าวสารการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ($\bar{X} = 3.24$, SD = 1.041) ประเด็นข้อที่ 13. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข ($\bar{X} = 3.08$, SD = 1.010) เท่ากับประเด็น 15. ท่านเคยสอบถามการทำงาน กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล จากสมาชิกเทศบาลหรือเจ้าหน้าที่ของเทศบาล ($\bar{X} = 3.08$, SD = 1.050) และ ประเด็นข้อที่ 14. ท่านเคยเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม โครงการพัฒนาท้องถิ่นที่เทศบาลดำเนิน เช่น การปรับปรุงถนนลาดยางในเขตชุมชนหรือไม่ ($\bar{X} = 3.02$, SD = 1.016)

ด้านการดำเนินการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินการ โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$,

SD = .861) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ด้านการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็น ซึ่งสามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 6. ท่านเคยเข้าร่วมกับทางเทศบาล ในการนำ แผนงาน/โครงการ และกิจกรรมการพัฒนาที่เทศบาลจัดให้มีขึ้นในชุมชนไปดำเนินการหรือไม่ ($\bar{X} = 3.15$, SD = 1.049) ประเด็นข้อที่ 7. ท่านเคยร่วมล้างถนนสาธารณะในเขตเทศบาล ($\bar{X} = 3.12$, SD = 1.117) ประเด็นข้อที่ 5. ท่านเคยได้เข้าร่วมเป็นกรรมการหรือร่วมคัดเลือกผู้แทน ประชาคมเพื่อเป็นกรรมการพัฒนาเทศบาล ($\bar{X} = 3.11$, SD = 1.089) และ ประเด็นข้อที่ 8. ท่านเคย ร่วมให้การดูแลบริการเครื่องออกกำลังกายที่ทางเทศบาลได้จัดไว้ให้ ($\bar{X} = 2.89$, SD = 1.058)

ด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ เทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, SD = .801) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็น ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ประเด็นข้อที่ 1.ท่านมีส่วนร่วมเสนอปัญหาหรือความ เดือดร้อนของชุมชนต่อเวทีประชาคม ($\bar{X} = 3.01$, SD = .944) ประเด็นข้อที่ 2.ท่านได้มีส่วนร่วมเพื่ อหาหรือถึงปัญหาและ โครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.99$, SD = .924) ประเด็นข้อที่ 4. ท่านได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ($\bar{X} = 2.98$, SD = .945) และประเด็นข้อที่ 3.ท่านได้ ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ($\bar{X} = 2.95$, SD = .925)

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ แบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนนำไปสู่การตอบสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

เพศ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสน สุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ประชาชนมีความคิดเห็นไม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.05

อายุ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติ .05 ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ไม่แตกต่างกันนัยสำคัญทาง

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยความคิดเห็นของประชาชนด้านที่มีระดับมาก คือ ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ร่องลงมา เป็นด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และ ด้านการตัดสินใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข ขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วม และขาดการประสานงานระหว่างเทศบาลกับประชาชนที่ไม่ต่อเนื่องจริงจัง ขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล ควรประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง และ โครงการกิจกรรมที่เทศบาลจัดขึ้นอย่าใช้ตอบสนองความต้องการประชาชนอย่างแท้จริงขาดการประชาสัมพันธ์การให้ข้อมูลกับประชาชน จึงทำให้ประชาชนรู้สึกเบื่อหน่ายและเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ รสแก่น (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้วและเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แจกแจงความถี่คำนวณเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ค่าสถิติ t- Test และ One - way ANOVA และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ผลการศึกษามีดังนี้

1. การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประชาชนมีระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการร่วมตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รองลงมา คือ ด้านการร่วมจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนการพัฒนาท้องถิ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการร่วมคิด กำหนดปัญหาและความต้องการ ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ .05

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็น ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ประเด็นข้อที่ 1. ท่านมีส่วนร่วมเสนอปัญหาหรือความเดือดร้อนของชุมชนต่อเวทีประชาคม ประเด็นข้อที่ 2. ท่านได้มีส่วนร่วมเพื่อหาหรือถึงปัญหาและโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาท้องถิ่น ประเด็นข้อที่ 4. ท่านได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการตามแผนงานที่ได้เสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาล และประเด็นข้อที่ 3.ท่านได้ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ กิตติศักดิ์ แสงประทุม (2559) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง จำแนกตามส่วนข้อมูลส่วนบุคคล วิธีการศึกษาวิจัยใช้การสำรวจคือ การใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 380 คน ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) โดยมีความคิดเห็น ด้านการมีส่วนร่วมมณการรับผลประโยชน์ มีระดับความคิดเห็นระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 3.49$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.35$) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.05$) มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลางและจากการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้ ระยะที่พักอาศัยอยู่เขตเทศบาล ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันไปซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ด้านการดำเนินการ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินการ โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ด้านการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็น ซึ่งสามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 6. ท่านเคยเข้าร่วมกับทางเทศบาล ในการนำแผนงาน/โครงการ และกิจกรรมการพัฒนาที่เทศบาลจัดให้มีขึ้นในชุมชนไปดำเนินการหรือไม่ ประเด็นข้อที่ 7. ท่านเคยร่วมล้างถนนรอบเขาสามมุข ประเด็นข้อที่ 5. ท่านเคยได้เข้าร่วมเป็นกรรมการหรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเพื่อเป็นกรรมการพัฒนาเทศบาล และ ประเด็นข้อที่ 8. ท่านเคยร่วมให้การดูแลบริการเครื่องออกกำลังกายที่ทางเทศบาลได้จัดไว้ให้ เสาวณีย์ นรมาศย์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนหมากแข้ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนหมากแข้ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรสและรายได้ต่อเดือน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งและอาศัยอยู่ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนหมากแข้ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยการสุ่มอย่างง่ายได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ จำนวน 354 คน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ค่าร้อยละของความถี่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและหาความสัมพันธ์โดยใช้ ค่าสถิติไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนหมากแข้ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการวางแผนดำเนินการและด้านการลงทุนและการปฏิบัติงาน ในขณะที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับจำนวนน้อยจำนวน 1 ด้าน ได้แก่ด้านมีส่วนร่วมในการประเมินผล 2. ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนหมากแข้ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.1 จำแนกตามเพศพบว่า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน

ตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว 2.2 จำแนกตามอายุพบว่า อายุมีความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว 2.3 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว 2.4 จำแนกตามอาชีพพบว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว 2.5 จำแนกตามรายได้พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข ใจ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก 4 ประเด็นซึ่งสามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 10. การจัดงานวันไหลทำให้พ่อค้าแม่ค้า ขายของได้มากขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น จากเดิม ประเด็นข้อที่ 12. การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างบริเวณชุมชนและตามแนวชายหาดบางแสน – หาดวอนนภา ลดอุบัติเหตุและอาชญากรรม ประเด็นข้อที่ 11. โครงการปรับปรุงถนนเลียบชายหาดบริเวณวงเวียนบางแสน – หาดวอนนภา ทำให้การสัญจรไปมาสะดวกรวดเร็ว และ ประเด็นข้อที่ 9. การก่อสร้างยกระดับผิวจราจร ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข ลด/แก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้ /น้ำไม่ท่วมขัง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชญะ กิจนุเคราะห์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม่รู้ด อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม่รู้ด อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม่รู้ด อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่เคยเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่รู้ด อำเภอกลองใหญ่จังหวัดตราด จำนวน 313 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมานมาทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นตัวแปรตามโดยใช้สถิติ t-Test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นที่มี 2 กลุ่ม และสถิติ One-way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป และหาก

พบว่ามีความแตกต่างที่นัยสำคัญทางสถิติ. 05 ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี (LSD) ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลไม่รู้ด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม่รู้ด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย โดยมีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก รองลงมา คือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม่รู้ด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติ.05

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็นซึ่งสามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 16. ท่านได้ติดตามข้อมูลข่าวสารการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ประเด็นข้อที่ 13. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข เท่ากับประเด็น15. ท่านเคยสอบถามการทำงาน กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล จากสมาชิกเทศบาล หรือเจ้าหน้าที่ของเทศบาล และ ประเด็นข้อที่14. ท่านเคยเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม โครงการพัฒนาท้องถิ่นที่เทศบาลดำเนิน เช่น การปรับปรุงถนนลาดยางในเขตชุมชนหรือไม่ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ ยืนยงชาติ (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีและเพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลหนองเหียง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน ปรากฏผลโดยสรุปดังนี้ จำนวนคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.4 มีอายุ 46 -60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 48.3 มีสถานภาพการสมรสมากที่สุด ร้อยละ 63.4 จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 33.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000

- 10,000 บาทมากที่สุดร้อยละ 53.2 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มากที่สุด ร้อยละ 30.9 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยโดยประเด็นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ จากการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาชนที่มีอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน และประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวมประชาชนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ประชาชนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศชายโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านรายช้อยู่ในระดับมาก และระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และด้านการตัดสินใจ เพศหญิง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านรายช้อยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และด้านการตัดสินใจซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ ยืนยงชาติ (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีและเพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา

สามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลหนองเหียง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน ปรากฏผลโดยสรุปดังนี้ จำนวนคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.4 มีอายุ 46 – 60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 48.3 มีสถานภาพการสมรสมากที่สุด ร้อยละ 63.4 จบการศึกษาระดับประถมมากที่สุด ร้อยละ 33.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาทมากที่สุดร้อยละ 53.2 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มากที่สุด ร้อยละ 30.9 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยโดยประเด็นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ จากการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาชนที่มีอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน และประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ .05

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ .05 ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้อง กับงานวิจัยของ รัชญูญะ กิจนุเคราะห์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ไม้รูด อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ไม้รูด อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ไม้รูด อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่เคยเข้าร่วม

ประชุมประชาคมหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม้รูด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด จำนวน 313 คน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลไม้รูด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รูด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย โดยมีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ไม้รูด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านการตัดสินใจ และ ด้านการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ในส่วนของด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ รสแก่น (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดสระแก้วและเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดสระแก้ว และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 364 คน ผลการศึกษามีดังนี้ 1. การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประชาชนมีระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการร่วมตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รองลงมาคือ ด้านการร่วมจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนการพัฒนาท้องถิ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุดคือ ด้านการร่วมคิด กำหนดปัญหาและความต้องการ ตามลำดับ 2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัฐประเศ จังหวัด สระแก้ว ไม่แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติ .05

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านการดำเนินการแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ .05 ในส่วนของด้านการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่แตกต่างที่นัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวณีย์ นรมาศย์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรสและรายได้ต่อเดือน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งและอาศัยอยู่ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยการสุ่มอย่างง่ายได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ จำนวน 354 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการวางแผนดำเนินการและด้านการลงทุนและการปฏิบัติงาน ในขณะที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับจำนวนน้อยจำนวน 1 ด้าน ได้แก่ด้านมีส่วนร่วมในการประเมินผล 2. ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัด สระแก้ว 2.1 จำแนกตามเพศพบว่า มีความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ

แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอดีพัฒนาคร จังหวัดสระแก้ว 2.2 จำแนกตามอายุพบว่า อายุมีความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอดีพัฒนาคร จังหวัดสระแก้ว 2.3 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอดีพัฒนาคร จังหวัดสระแก้ว 2.4 จำแนกตามอาชีพพบว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอดีพัฒนาคร จังหวัดสระแก้ว 2.5 จำแนกตามรายได้พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอดีพัฒนาคร จังหวัดสระแก้ว

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ในส่วนของ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงกรด ไกรกั้วาร วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนสุข อำเภอดีวารินชาราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า 1. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาหลายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ด้านสถานที่ให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์ และพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ด้านระบบการให้บริการสาธารณะ 2. ปัจจัยที่มี ผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และความรู้ความเข้าใจต่อองค์การบริหาร ส่วนตำบล ปัจจัยที่ไม่มี ผลต่อระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ อายุ และการดำรงตำแหน่งทางสังคม 3. ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านระบบการให้บริการสาธารณะ โดยเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบล ขยายเขตประปา เพิ่มตู้ โทรศัพท์ สาธารณะ และปรับปรุงท่อระบายน้ำ เนื่องจากปัญหา น้ำท่วมถนน รองลงมาเป็นข้อเสนอด้านสถานที่ให้บริการ ซึ่งเห็นว่าสถานที่ทำการปัจจุบันคับแคบ ด้านการประชาสัมพันธ์

เสนอว่าควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ ให้มากขึ้น และด้านการบริการเจ้าหน้าที่เสนอว่าควรมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำขั้นตอนการรับบริการ

ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ผลการวิจัยพบว่า มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ในส่วนของ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวณีย์ นรมาศย์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการวางแผนดำเนินการและด้านการลงทุนและการปฏิบัติงาน ในขณะที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับจำนวนน้อยจำนวน 1 ด้าน ได้แก่ด้านมีส่วนร่วมในการประเมินผล 2. ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.1 จำแนกตามเพศพบว่า มีความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.2 จำแนกตามอายุพบว่า อายุมีความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.3 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.4 จำแนกตามอาชีพพบว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.5 จำแนกตามรายได้พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ผลจากการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนควรมีนโยบายด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชน หรือหมู่บ้านควรรวให้ประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ทั่วถึง มีการสนับสนุนการดำเนินการรักษาความปลอดภัยในท้องถิ่น ควรมีนโยบายพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ให้ประชาชนมีการเข้าร่วม โครงการอบรมพัฒนาหรือกิจกรรมเทศบาลฯ จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมชุมชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ความคิดเห็นของปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล เพื่อสร้างแรงจูงใจให้มาร่วมตัดสินใจในแผนต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองแสนสุข
2. เทศบาลควรทำการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการอบรมและจัดทำคู่มือให้กับผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เพื่อให้เป็นแกนนำความรู้ไปขยายต่อให้ประชาชนได้รับทราบ
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ควรศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม
4. จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึก การรักท้องถิ่น ความสามัคคีในชุมชน ให้เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุขเพื่อประชาชนจะได้รับผลประโยชน์จากการทำแผนโดยทั่วกัน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ เทศบาลเมืองแสนสุขควรจัดเจ้าหน้าที่เข้าร่วมพูดคุยตามบ้านของประชาชนเพื่อจะได้รับทราบปัญหาได้กว้างขึ้น และมากขึ้น เพื่อดูปัญหาในพื้นที่ไม่ใช้หน้าปัญหาที่มาจากประชามเพียงอย่างเดียว
2. เทศบาลต้องวางแผนการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารการวางแผนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข ในหลายช่องทาง เช่น แผ่นพับ โบปปลิว ป้ายประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกับเทศบาล ให้ถือปฏิบัติ หรือการที่จะดำเนินงานในเรื่องใดนั้นต้องให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยกระบวนการประชาคม ประชาพิจารณา หรือประชามติ เพื่อให้การวางแผนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหา ความต้องการของประชาชน ลด/แก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้/ น้ำไม่ท่วม

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม โครงการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข เพื่อประชาชนจะได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการพัฒนาต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ การศึกษาการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในบริบทที่แตกต่างกัน ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลกับประชาชนในเทศบาลอื่น ๆ ในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

3. ควรศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม

บรรณานุกรม

- กาญจนา สวายพล (2555). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- กัจจา โปแดน. (2557). *การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- กิตติศักดิ์ แสงประทุม. (2559). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่งอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครองท้องถิ่นไทย, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โกวิท พวงงาม. (2553). *การจัดการตนเองของชุมชน*. กรุงเทพฯ: เอ็กเปอเน็ด.
- ชาลีสา นามือรักย์. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ณรงค์ วารีชล. (2550). *การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลคู่มือผู้นำอยู่กรณีศึกษา:เทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เดือนใจ ยืนยงชาติ. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทรงกรด ไกรถาวร. (2550). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนสุข อำเภวารินชาราบ จังหวัดอุบลราชธานี*. งานนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม. และสิ่งแวดล้อม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เทศบาลเมืองแสนสุข. (2531). *พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พ.ศ.2531*. ชลบุรี: เทศบาลเมืองแสนสุข.

- เทิดศักดิ์ สุวรรณโชติ. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นที ดิษฐบรรจง. (2546). *การมีส่วนร่วมของประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประทุม รอดประเสริฐ. (2539). *การบริหารโครงการ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ไพฑูรย์ โพธิสว่าง. (2556). *การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์: หลักการ วิธีปฏิบัติ สถิติ และคอมพิวเตอร์*. ชลบุรี: คัมอิน.
- ธัญญา กิจนุเคราะห์. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รูด อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2546). *การปกครองท้องถิ่น*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ยุธณา แดงนุ้ย. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล*. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รัชณี พันธู. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา:กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รจนา น้อยปลูก. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- วิษณุ หยกจินดา. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา

- เสาวณีย์ นรมาศย์. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล โนนหมากแข้ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุไรวรรณ รสแก่น. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เอกวิทย์ มณีธร. (2551). *ระบบราชการ รัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนของไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาคผนวก

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข

อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 2. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ดังนั้น ผู้ศึกษาใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลที่เป็นจริง และสอดคล้องกับความเป็นจริงเพื่อจะได้ นำข้อมูลที่ได้รับจากท่าน มาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาเบื้องต้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนมากที่สุด และผู้ศึกษาขอพระคุณผู้ตอบคำถามมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

2. อายุ

1) 18 – 30 ปี

2) 31 – 40 ปี

3) 41 – 50 ปี

4) 51 ขึ้นไป

3. สถานภาพ

1) โสด

2) สมรส

3) หย่าร้าง

4) หม้าย

4. การศึกษา

1) ประถมศึกษา

2) มัธยมศึกษาตอนต้น

3) มัธยมศึกษาตอนปลาย

4) อนุปริญญา อาชีวศึกษา (ป.วส., ป.วท)

5)ปริญญาตรี

6) สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

1) เกษตรกรรม

2) ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว

3) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

4) รับจ้าง

5) อื่น ๆ ระบุ (นักศึกษา)

6. รายได้ต่อเดือน

- 1) น้อยกว่า 5,000 บาท   2) 5,001 – 10,000 บาท
 3) 10,001 – 15,000 บาท   4) 15,001 – 20,000 บาท
 5) 20,000 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องว่างที่สอดคล้องกับความจริงมากที่สุด

ที่	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	<u>ด้านการตัดสินใจ</u> ท่านมีส่วนร่วมเสนอปัญหาหรือความเดือดร้อนของชุมชนต่อเวทีประชาคม					
2.	ท่านได้มีส่วนร่วมเพื่อหาหรือถึงปัญหาและโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาท้องถิ่น					
3.	ท่านได้ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล					
4.	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการในการจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ					
5.	<u>ด้านการดำเนินการ</u> ท่านเคยได้เข้าร่วมเป็นกรรมการหรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเพื่อเป็นกรรมการพัฒนาเทศบาล					
6.	ท่านเคยร่วมดำเนินการกิจกรรม/โครงการที่ทางเทศบาลได้จัดขึ้นในชุมชน					
7.	ท่านเคยร่วมล้างถนนสาธารณะในเขตเทศบาล					
8.	ท่านเคยร่วมให้การดูแลบริการเครื่องออกกำลังกายที่ทางเทศบาลได้จัดไว้ให้					

ที่	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.	<u>ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์</u> การก่อสร้างยกระดับผิวจราจร ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข ลด/แก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้ /น้ำไม่ท่วมขัง					
10.	การจัดงานวันไหลทำให้พ่อค้าแม่ค้า ขยายของคนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น					
11.	โครงการปรับปรุงถนนเลียบริมชายหาดบริเวณ วงเวียนบางแสน – หาดวอนนภา ทำให้การสัญจรไปมาสะดวกรวดเร็ว					
12.	การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างบริเวณชุมชนและตามแนวชายหาดบางแสน – หาดวอนนภา ลดอุบัติเหตุและอาชญากรรม					
13.	<u>ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล</u> ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข					
14.	ท่านเคยเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาท้องถิ่นที่เทศบาลดำเนินการ เช่น การปรับปรุงถนนลาดยางในเขตชุมชน					
15.	ท่านเคยสอบถามการทำงาน กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล จากสมาชิกเทศบาล หรือเจ้าหน้าที่ของเทศบาล					
16.	ท่านได้ติดตามข้อมูลข่าวสารการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล					

ส่วนที่ 3 ปัญหา/และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

***** ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ *****